

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Słowackiego 2, 37-500 Jarosław,
tel(16) 621-21-88, fax(16) 621-21-88 wewn. 116
www.pup.jaroslaw.pl *e-mail: pup@jaroslaw.pl*

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE JAROSŁAWSKIM ZA 2014 ROK

Spis treści:

1 WSTĘP	2
1.1 Cel opracowania	3
1.2 Podstawa opracowania.....	3
1.3 Podstawowe pojęcia i definicje.....	4
2 POZIOM I STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE JAROSŁAWSKIM	5
2.1 Stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim	5
2.2 Struktura bezrobotnych.....	9
2.3 Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)	15
2.4 Analiza bezrobocia pod względem najliczniej reprezentowanych zawodów	19
2.5 Analiza bezrobocia wśród absolwentów.....	22
2.6 Analiza bezrobocia wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	24
2.7 Analiza napływu bezrobotnych.....	26
3 ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODOWYCH).....	36
4 ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	41
4.1 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	42
4.2 Zawody zrównoważone	50
5 ANALIZA ZAWODÓW GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	52
5.1 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w powiecie jarosławskim.....	52
5.2 Analiza bezrobocia wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	53
6 WNIOSKI.....	61

1 WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych definiowany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych¹.

W celu dostosowania podaży (ilość pracowników, osób poszukujących pracy i bezrobotnych) do popytu (miejsca pracy) prowadzone są badania rynku pracy. Zgodnie z art. 9 ust 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.) obowiązującej do dnia 26 maj 2014 roku, jak i w znowelizowanej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) obowiązującej od dnia 27 maj 2014 roku publiczne służby zatrudnienia zostały zobligowane do analizy sytuacji na lokalnym rynku pracy i prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W związku ze zmianami zachodzącymi w gospodarce szczególnie ważne jest odpowiednie dopasowanie kwalifikacji osób wchodzących na rynek pracy, do wymagań stawianych przez pracodawców. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest więc narzędziem pozwalającym szacunkowo określić, jakie jest zapotrzebowanie na określone zawody na lokalnym rynku pracy, w których zawodach występuje deficyt, których zawodów jest nadmiar oraz, w których zawodach zachowana jest równowaga. Dzięki dokonywanym analizom możliwe jest określenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych w stosunku do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz dostosowanie systemu edukacji, poprzez dobór odpowiednich kierunków kształcenia i szkolenia, w celu zmniejszenia skali bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Opracowany monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stanowić materiał źródłowy wykorzystywany w celu:

- podnoszenia jakości usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego poprzez dostarczenie syntetycznych informacji dot. natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku;
- ułatwienia właściwego planowania i realizacji działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu podejmowanych przez samorządy, instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia;
- inicjowania kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy;
- określenia kierunków zmian oraz ich natężenia w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy.

¹ Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, s.6

1.1 Cel opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni dwie zasadnicze funkcje:

- deskryptywną - opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy;
- normatywną - pozwala na formowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służy lepszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Prezentowany raport monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jarosławskim za 2014 rok ma służyć lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań potencjalnych pracodawców, którzy stają się coraz bardziej wymagający w stosunku do kandydatów do pracy. Pozwala też określić, które zawody mają tendencję rozwoju.

Główni Użytkownicy opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”:

- Powiatowe Urzędy Pracy;
- Wojewódzkie Urzędy Pracy;
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- Władze oświatowe;
- Instytucje szkoleniowe;
- Pracodawcy;
- Osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

1.2 Podstawa opracowania

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” za 2014 rok opracowano w oparciu o:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Warszawa 2003 rok;
- zestawienia statystyczne, którymi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, tj. załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy” stan w końcu 2 oraz 4 kwartału 2014 roku;
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” za I i II półrocze 2014 roku;
- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” za I i II półrocze 2014 roku;

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych przebiega w oparciu o Klasyfikację Zawodów i Specjalności wprowadzoną do stosowania rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr. 82, poz. 537) obowiązującą do 1 września 2012 roku. Od 1 września 2012 roku obowiązuje zmieniona klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy i zakresu jej stosowania (Dz. U. poz. 1268). Od 24 lutego 2014 roku obowiązuje Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2014, poz. 760).²

1.3 Podstawowe pojęcia i definicje

Zawód - zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających od pracownika odpowiednich kwalifikacji zawodowych, tj. wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu powinno stanowić źródło dochodu.

Kwalifikacje zawodowe - układ umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych niezbędnych do wykonywania czynności zawodowych.

Rynek pracy - to mechanizm dopasowania podaży i popytu na pracę. Dopasowania te wyrażają warunki na jakich dokonuje się transakcja między osobami oferującymi pracę (pracodawcami), a jej nabywcami (pracobiorcami) za określoną płacę.

Zawód deficytowy - przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy - przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód w równowadze - przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

² <http://www.psz.praca.gov.pl/>

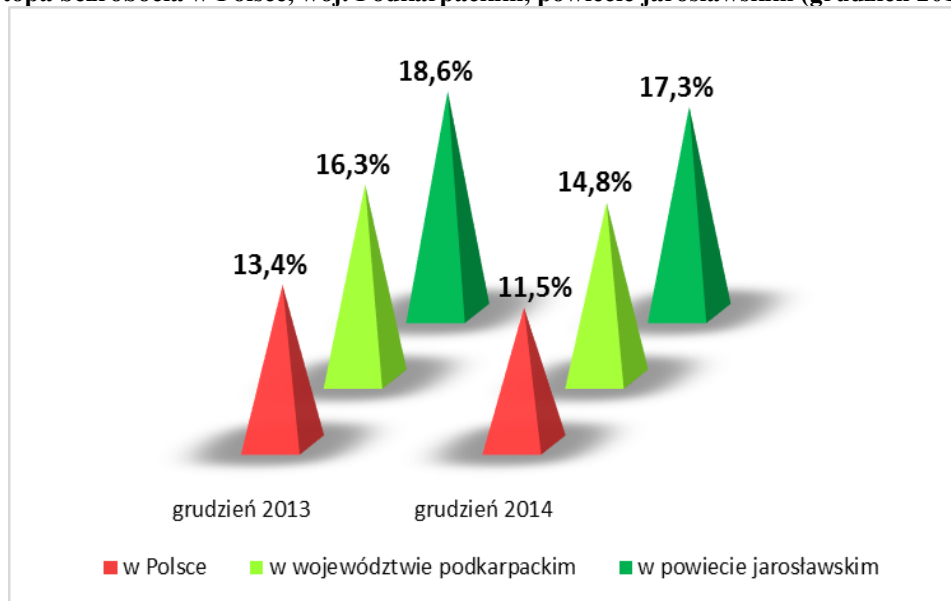
2 POZIOM I STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE JAROSŁAWSKIM

2.1 Stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim

Jednym ze wskaźników definiujących poziom bezrobocia jest stopa bezrobocia rejestrowanego ogłaszana przez Główny Urząd Statystyczny na szczeblu kraju, województw, podregionów i powiatów.

Na koniec 2014 roku wskaźnik stopy bezrobocia w Polsce wyniósł 11,5% i był niższy o 1.9 punktu procentowego od stopy bezrobocia zanotowanej na koniec 2013 roku (13,4%). W województwie podkarpackim na koniec 2014 roku wskaźnik stopy bezrobocia wyniósł 14,8% i był o 1.5 punktu procentowego niższy niż w analogicznym okresie roku 2013 (16,3%). W powiecie jarosławskim wskaźnik stopy bezrobocia na koniec grudnia 2014 roku osiągnął poziom 17,3% i był niższy o 1.3 punktu procentowego od wskaźnika uzyskanego na koniec grudnia 2013 roku (18,6%). Stopę bezrobocia w Polsce, województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim na koniec 2013 i 2014 roku przedstawia Wykres 1.

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. Podkarpackim, powiecie jarosławskim (grudzień 2013 i 2014 rok)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Układ wg klasyfikacji NTS, opracowanie własne

Jak wskazują powyższe dane stopa bezrobocia na koniec 2014 roku w Polsce, województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim była niższa niż na koniec roku 2013. Na przestrzeni kilku ostatnich lat stopa bezrobocia przyjmowała różne wartości, aby dokładniej przeanalizować kształtowanie się poziomu bezrobocia w Polsce, województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim w tabeli poniżej zestawiono wartości stopy bezrobocia w ujęciu kwartalnym w latach 2012-2014.

Tabela 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. podkarpackim, powiecie jarosławskim (rok 2012, 2013, 2014)

Stopa bezrobocia (w %)	2012				2013				2014			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
w Polsce	13,3	12,3	12,4	13,4	14,3	13,2	13,0	13,4	13,5	12,0	11,5	11,5
w województwie podkarpackim	16,1	14,9	15,1	16,4	17,1	15,6	15,6	16,3	16,3	14,7	14,3	14,8
w powiecie jarosławskim	19,2	18,2	18,5	19,4	20,4	19,0	18,7	18,6	19,0	17,3	17,0	17,3

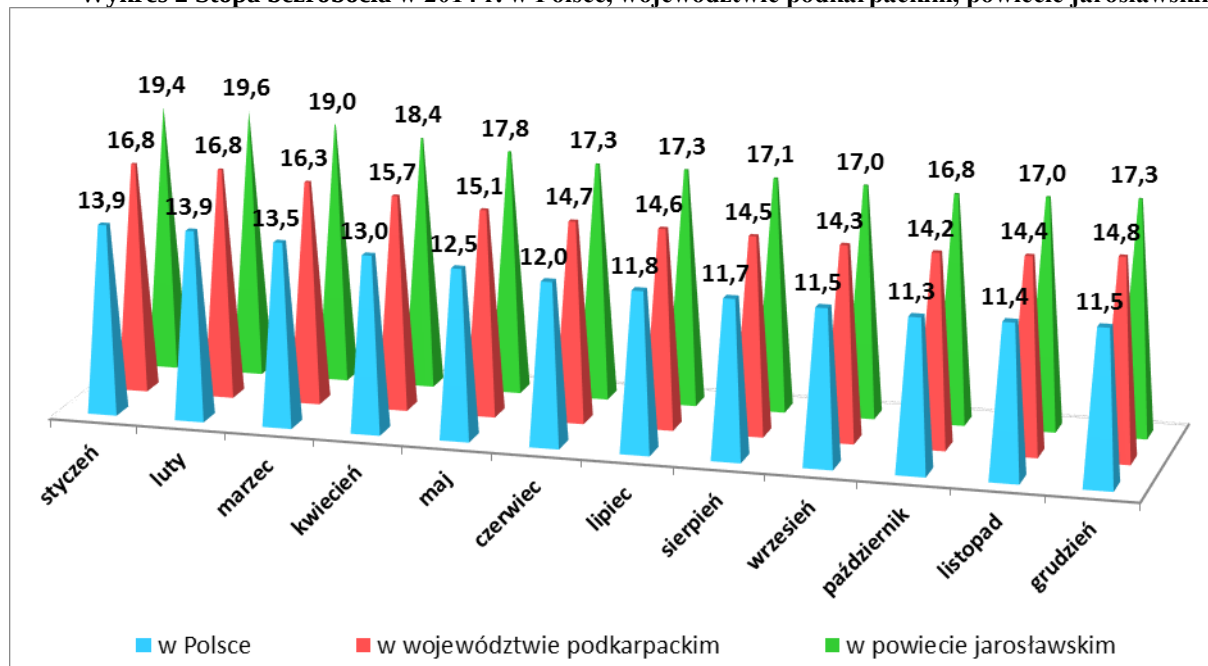
Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, Układ wg klasyfikacji NTS, opracowanie własne

Analizując dane zawarte w Tabeli 1 należy zwrócić uwagę, iż stopa bezrobocia w poszczególnych kwartałach 2014 roku przyjmowała wartości niższe od wartości osiągniętych w analogicznych okresach roku 2012 i 2013. Zarówno w Polsce, jak i na terenie województwa podkarpackiego oraz powiatu jarosławskiego największy poziom bezrobocia w poddawanych analizie latach 2012-2014 zanotowano w końcu I kwartału 2013 roku, wówczas w Polsce wskaźnik ten osiągnął poziom 14,3% i był wyższy o 2.8 punktu procentowego od najniższego wskaźnika – 11,5% zanotowanego w III i IV kwartale 2014 roku. Wskaźnik stopy bezrobocia dla województwa podkarpackiego na koniec I kwartału 2013 roku wyniósł 17,1% i był wyższy od najniższego wskaźnika zanotowanego na koniec III kwartału 2014 roku o 2.8 punktu procentowego (14,3%). Natomiast najwyższy wskaźnik poziomu bezrobocia na terenie powiatu jarosławskiego osiągnięty na koniec I kwartału 2013 roku wynosił 20,4% i był o 3.4 punktu procentowego wyższy od najniższego wskaźnika kwartalnego zanotowanego na koniec II kwartału 2014 roku (17,0%). Jak przedstawiają powyższe dane od 2013 roku stopa bezrobocia sukcesywnie maleje, co może wskazywać na zachodzące zmiany w sytuacji gospodarczej powiatu jarosławskiego oraz strukturze ludności.

W ujęciu miesięcznym stopa bezrobocia w Polsce w okresie styczeń-grudzień 2014 roku kształtowała się na poziomie od 11,3% do 13,9%. Najniższy poziom bezrobocia w kraju zanotowano w miesiącach październik i listopad, odpowiednio 11,3% i 11,4%, natomiast najwyższy w miesiącu styczeń i luty, jednakowo 13,9%. Na obszarze województwa podkarpackiego stopa bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2014 roku przyjmowała wartości od 14,2% do 16,8%. Najniższy wskaźnik bezrobocia w województwie podkarpackim zanotowano w miesiącu październik i wrzesień, odpowiednio 14,2 % i 14,3%, natomiast najwyższy w miesiącu styczeń i luty, jednakowo 16,8%. W powiecie jarosławskim w okresie styczeń-grudzień 2014 roku stopa bezrobocia przyjmowała wartości od 16,8% do 19,6%. Najniższy wskaźnik poziomu bezrobocia odnotowano w miesiącu październik – 18,6%, natomiast najwyższy w miesiącu luty – 19,6%. Powyższe dane wskazują, że stopa bezrobocia zarówno na szczeblu krajowym, wojewódzkim, jak i powiatowym przyjmowała najniższe wartości w miesiącach wrzesień, październik, listopad,

a najwyższe w miesiącu styczeń i luty. Kształtowanie się stopy bezrobocia w Polsce, województwie i powiecie w poszczególnych miesiącach 2014 roku przedstawia Wykres 2.

Wykres 2 Stopa bezrobocia w 2014 r. w Polsce, województwie podkarpackim, powiecie jarosławskim

Źródło: GUS, Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów, opracowanie własne

Najwyższą wartość stopy bezrobocia w grudniu 2014 roku odnotowano w powiatach: nizańskim (23,3%), brzozowskim (22,6%), leskim (22,2%), strzyżowskim (21,9%), bieszczadzkim (20,6%), ropczycko-sędziszowskim (19,3%), przemyskim (18,9%), leżajskim (18,8%), łańcuckim (18,3%), przeworskim (17,5%), jarosławskim (17,3%). Najniższą wartość tego wskaźnika osiągnęły w grudniu 2014 roku miasta na prawach powiatu: Krosno (6,7%) i Rzeszów (7,8%) oraz powiaty: mielecki (11,4%), stalowowolski (12,3%), dębicki (12,6%), sanocki (12,6%). Pozostałe powiaty województwa podkarpackiego odnotowały stopę bezrobocia na poziomie pomiędzy 12,9%, a 16,8%.

Na koniec czerwca 2014 roku ze stopą bezrobocia 17,3% powiat jarosławski uplasował się na 11 pozycji wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego, w porównaniu do czerwca 2013 roku, kiedy stopa bezrobocia wynosiła 19%, spadł o 3 pozycje.

Na koniec grudnia 2014 roku ze stopą bezrobocia 17,3% powiat jarosławski wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego pod względem wielkości stopy bezrobocia uplasował się na 11 pozycji, biorąc pod uwagę wartości od najwyższej do najniższej (przyjmuje się, że im wyższa wartość stopy bezrobocia, tym trudniejsza sytuacja gospodarcza, im niższa wartość, tym lepsza sytuacja gospodarcza), w porównaniu do grudnia 2013 roku, kiedy stopa bezrobocia wynosiła 18,6% powiat jarosławski podniósł się o 1 pozycję. Powyższą sytuację przedstawia Tabela 2.

Tabela 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (czerwiec 2013 i 2014, grudzień 2013 i 2014)

Jednostka terytorialna	czerwiec 2013	Jednostka terytorialna	czerwiec 2014
	%		%
PODKARPACKIE	15,6	PODKARPACKIE	14,7
Niżański	23,9	Niżański	23,4
Brzozowski	22,6	Brzozowski	21,6
Bieszczadzki	21,7	Strzyżowski	20,9
Strzyżowski	21,7	Ropczycko-Sędziszowski	20,0
Ropczycko-Sędziszowski	21,5	Bieszczadzki	19,7
Leski	20,4	Leski	19,5
Przemyski	19,8	Przemyski	19,5
Jarosławski	19,0	Łańcucki	18,0
Leżajski	18,8	Leżajski	17,8
Łańcucki	18,7	Przeworski	17,5
Przeworski	18,5	Jarosławski	17,3
Jasielski	18,2	Krośnieński	17,0
Krośnieński	18,2	m. Przemyśl	16,8
m. Przemyśl	17,5	Jasielski	16,6
Kolbuszowski	16,2	Kolbuszowski	15,1
Lubaczowski	16,1	m. Tarnobrzeg	15,0
m. Tarnobrzeg	14,8	Lubaczowski	14,2
Stalowowolski	14,7	Rzeszowski	13,6
Tarnobrzeski	14,4	Tarnobrzeski	13,3
Rzeszowski	14,3	Stalowowolski	13,0
Sanocki	13,1	Sanocki	12,4
Dębicki	13,1	Dębicki	12,3
Mielecki	11,8	Mielecki	10,6
m. Rzeszów	8,2	m. Rzeszów	7,9
m. Krosno	8,1	m. Krosno	7,5

Jednostka terytorialna	grudzień 2013	Jednostka terytorialna	grudzień 2014
	%		%
PODKARPACKIE	16,3	PODKARPACKIE	14,8
Niżański	25,8	Niżański	23,3
Brzozowski	24,3	Brzozowski	22,6
Strzyżowski	23,9	Leski	22,2
Leski	23,6	Strzyżowski	21,9
Bieszczadzki	22,2	Bieszczadzki	20,6
Ropczycko-Sędziszowski	21,9	Ropczycko-Sędziszowski	19,3
Przemyski	21,5	Przemyski	18,9
Łańcucki	19,9	Leżajski	18,8
Leżajski	19,7	Łańcucki	18,3
Przeworski	19,5	Przeworski	17,5
Krośnieński	18,9	Jarosławski	17,3
Jarosławski	18,6	m. Przemyśl	16,8
Jasielski	18,2	Krośnieński	16,3
m. Przemyśl	17,9	Lubaczowski	16,1
Lubaczowski	17,8	Jasielski	15,9
Kolbuszowski	16,9	Kolbuszowski	15,1
m. Tarnobrzeg	15,9	m. Tarnobrzeg	14,8
Stalowowolski	14,9	Rzeszowski	14,0
Rzeszowski	14,8	Tarnobrzeski	12,9
Tarnobrzeski	14,5	Sanocki	12,6
Sanocki	13,9	Dębicki	12,6
Dębicki	13,9	Stalowowolski	12,3
Mielecki	11,9	Mielecki	11,4
m. Rzeszów	8,4	m. Rzeszów	7,8
m. Krosno	8,2	m. Krosno	6,7

Źródło: GUS, opracowanie własne

2.2 Struktura bezrobotnych

Na koniec grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 9 220 osób bezrobotnych, w tym 4 457 kobiet. Analogicznie do tego okresu, w roku 2013 liczba zarejestrowanych była większa o 824 osoby bezrobotne i wynosiła 10 044, w liczbie tej 4 886 osób stanowiły kobiety.

Strukturę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu według określonych kategorii przedstawia Tabela 3.

Tabela 3 Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec czerwca i grudnia 2014 roku

Bezrobotni zarejestrowani w PUP Jarosław	stan na koniec czerwca 2014 r.		stan na koniec grudnia 2014 r.		wzrost/ spadek (razem)*	wzrost/ spadek (kobiety)**
	razem	kobiety	razem	kobiety		
Ogółem	9221	4451	9220	4457	-1	6
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	252	146	498	255	246	109
w tym, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	107	71	158	109	51	38
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8418	4119	8358	4100	-60	-19
do 25 roku życia	1823	831	1763	799	-60	-32
długotrwale bezrobotne	6120	3119	6026	3067	-94	-52
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	1109	1109	1175	1175	66	66
powyżej 50 roku życia	1822	685	1798	681	-24	-4
bez kwalifikacji zawodowych	2893	1372	2851	1328	-42	-44
bez doświadczenia zawodowego	3107	1618	3091	1639	-16	21
bez wykształcenia średniego	4864	1847	4855	1844	-9	-3
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	528	440	539	454	11	14
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	97	2	89	2	-8	0
niepełnosprawni	340	151	343	155	3	4
po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	3	3	12	10	9	7

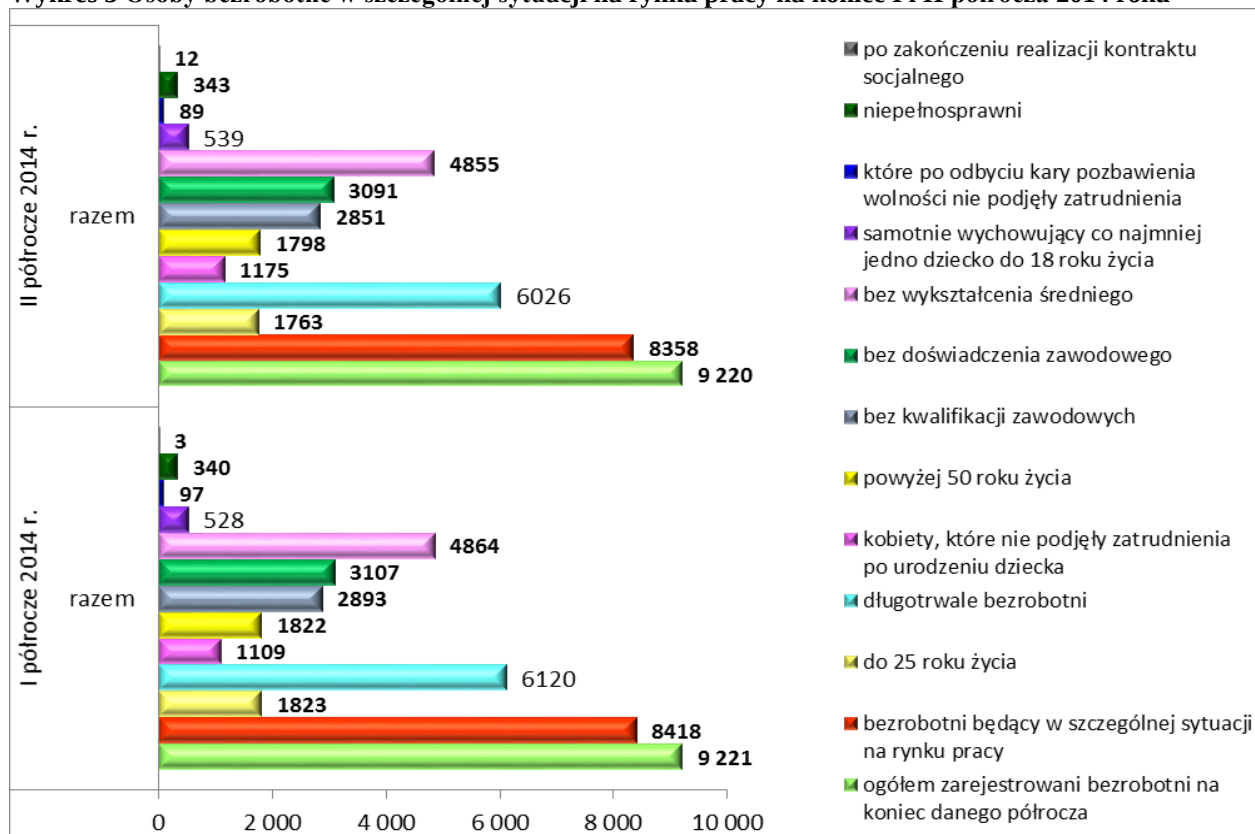
*wzrost/spadek w porównaniu do czerwca 2014 roku; **wzrost/spadek w grupie kobiet w porównaniu do czerwca 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01, dział 1. Struktura i bilans bezrobotnych

Ważną informacją, która pomaga wyznaczać kierunki działań aktywizujących jest wiedza o strukturze osób bezrobotnych. Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2014 roku zdecydowaną większość, tj. 90,7% ogólnej liczby

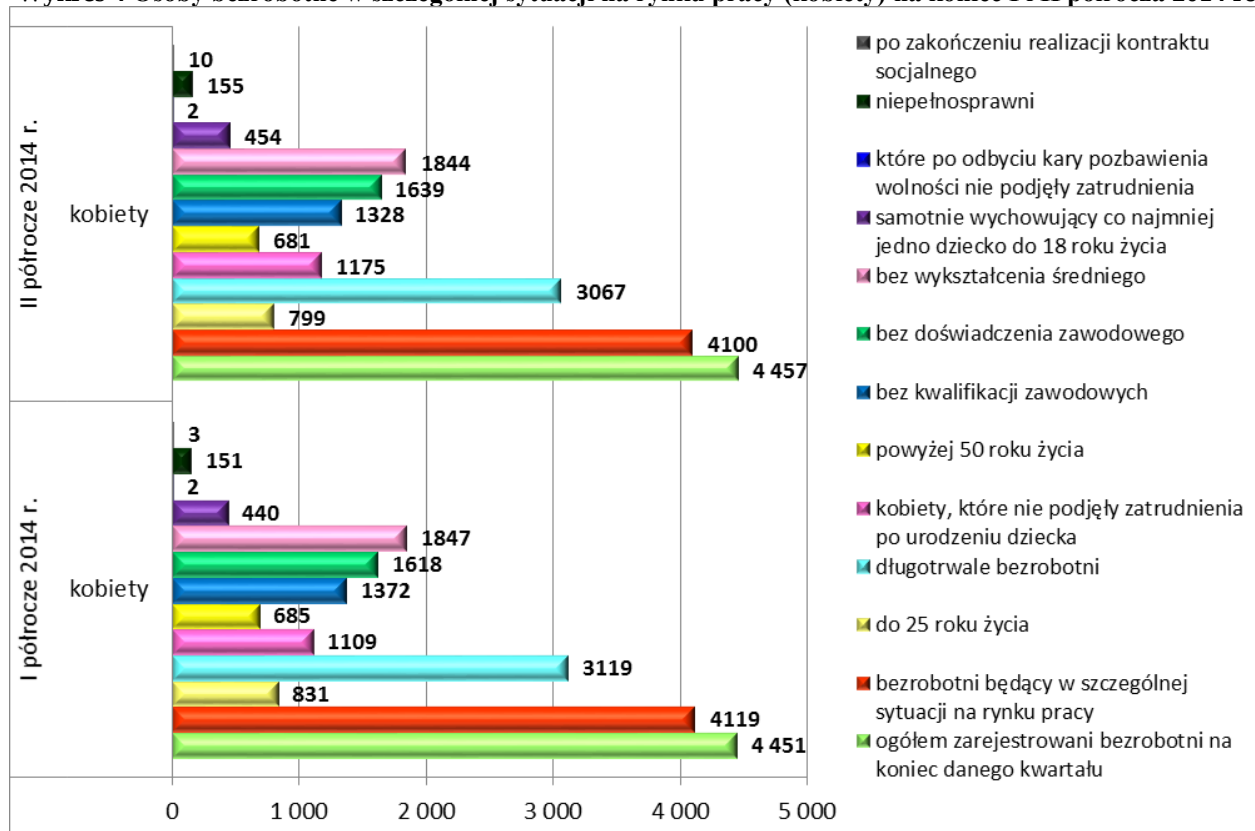
bezrobotnych (9 220) stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku do ww. kategorii osób należało 8 358 bezrobotnych, w tym 4 100 kobiet, w porównaniu do analogicznego okresu roku 2013 liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zmalała znacznie, tj. o 1 029 osób. Mniejszy spadek, tj. o 60 osób należących do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy można zaobserwować w stosunku do czerwca 2013 roku, wówczas liczba bezrobotnych w tej kategorii wyniosła 8 418. Dane statystyczne gromadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu jednoznacznie wskazują na dominację osób w kategoriach długotrwale bezrobotnych oraz bez wykształcenia średniego wśród grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby długotrwale bezrobotne w liczbie 6 026 osób stanowiły na koniec grudnia 2014 roku 65,4% ogółu zarejestrowanych, tj. o 1 punkt procentowy mniej niż na koniec czerwca 2014 roku (6 120 osób w 9 221 ogółu zarejestrowanych) i o 2.8 punktu procentowego więcej niż na koniec roku 2013 (6 285 osób w 10 044 ogółu zarejestrowanych). Natomiast bezrobotni bez wykształcenia średniego w liczbie 4 855 osób stanowiły na koniec grudnia 2014 roku 52,7% ogółu zarejestrowanych, tj. taki sam procentowy udział, jak na koniec czerwca 2014 roku (5 864 osoby w 9 221 ogółu zarejestrowanych) i o 0.1 punktu procentowego mniej niż na koniec 2013 roku (5 203 osoby w 10 044 ogółu zarejestrowanych). Liczebność pozostałych kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle zarejestrowanych oraz w grupie kobiet przedstawia Wykres 3 oraz Wykres 4.

Wykres 3 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec I i II półrocza 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01, dział 1. Struktura i bilans bezrobotnych

Wykres 4 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy (kobiety) na koniec I i II półrocza 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01, dział 1. Struktura i bilans bezrobotnych

Powyżej przedstawiono zmiany w strukturze bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy na przestrzeni I i II półrocza 2014 roku. Natomiast w odniesieniu do grudnia 2013 największy wzrost lub spadek liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2014 roku zanotowano w następujących kategoriach:

- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (wzrost o 73 osoby);
- osoby, które po odbyciu kary pozbawianie wolności nie podjęły zatrudnienia (wzrost w grupie bezrobotnych o 12 osób, w grupie kobiet nie odnotowano różnicy);
- osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego (wzrost w grupie bezrobotnych o 8 osób, w grupie kobiet wzrost o 8 osób);
- niepełnosprawni (spadek w grupie bezrobotnych o 17 osób, w grupie kobiet spadek o 1 osobę);
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (spadek w grupie bezrobotnych o 27 osób, w grupie kobiet spadek o 12 osób);
- powyżej 50 roku życia (spadek w grupie bezrobotnych o 42 osoby, w grupie kobiet spadek o 29 osób);
- bez kwalifikacji zawodowych (spadek w grupie bezrobotnych o 225 osób, w grupie kobiet spadek o 147 osób);
- długotrwale bezrobotni (spadek w grupie bezrobotnych o 259 osób, w grupie kobiet spadek o 183 osoby);
- bez wykształcenia średniego (spadek w grupie bezrobotnych o 348 osób, w grupie kobiet spadek o 131 osób);
- do 25 roku życia (spadek w grupie bezrobotnych o 423 osoby, w grupie kobiet spadek o 231 osób);
- osoby bez doświadczenia zawodowego (spadek o 445 osób, w grupie kobiet spadek o 279 osób).

Ze względu na nowelizację ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy powyższe dane o osobach w szczególnej sytuacji na rynku pracy uzupełniono o kategorie osób ujęte w znowelizowanej ustawie.

Tabela 4 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Grupa bezrobotnych	grudzień 2014	
	razem	kobiety
do 30 roku życia	3 391	1 682
długotrwale bezrobotni	6 026	3 067
powyżej 50 roku życia	1 798	681
bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej*	1	1
bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	1 410	1 047
bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	16	8
bezrobotni niepełnosprawni	343	155
ogółem zarejestrowani bezrobotni	9220	4 457

*dane w trakcie uzupełniania ze względu na wprowadzenie nowej kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy i dostosowanie funkcjonalności systemu Syriusz

Źródło: Dane z systemu Syriusz, opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że wśród kategorii bezrobotnych ujętych w znowelizowanej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 15. 149), jako osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominują:

- długotrwale bezrobotni, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 6 026, tj. 65,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (kategoria zbieżna z kategorią ujętą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą do dnia 26 maja 2014 r.);
- osoby do 30 roku życia, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 3 391, tj. 36,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (nowa kategoria w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujęta w obowiązującej od dnia 27 maja 2014 roku ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy);
- osoby powyżej 50 roku życia, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 1 798, tj. 19,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (kategoria zbieżna z kategorią ujętą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą do dnia 26 maja 2014 r.);
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 1 410, tj. 15,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (nowa kategoria w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujęta w obowiązującej od dnia 27 maja 2014 roku ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Najmniej liczne kategorie osób bezrobotnych wg znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 15. 149), to:

- bezrobotni niepełnosprawni, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 343, tj. 3,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (kategoria zbieżna z kategorią ujętą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą do dnia 26 maja 2014 r.);
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła 16, tj. 0,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (nowa kategoria w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujęta w obowiązującej od dnia 27 maja 2014 roku ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Do nowej kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą również bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, jednak dane dotyczące tej grupy osób ze względu na nowelizację ustawy oraz zmianę funkcjonalności systemu Syriusz są obecnie uzupełniane. Natomiast przewiduje się, że bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej będą stanowili jedną z dominujących kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W porównaniu do roku 2013 na koniec grudnia roku 2014 zanotowano spadek w ogóle bezrobotnych o 824 osoby, w tym 429 kobiet, zatem w większości kategorii osób wśród w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. Jedynie w 3 spośród 11 kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującej do 26 maja 2014 roku na koniec grudnia 2014 roku zanotowano wzrost w porównaniu do analogicznego okresu roku 2013.

Wśród 9 220 osób bezrobotnych figurujących na koniec grudnia 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu dominowały osoby w wieku 25-34 lata, które w liczbie 2 991 stanowiły 32,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grupie 8 358 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy sytuacja wyglądała analogicznie, również osoby w wieku 25-34 lat w liczbie 2 749 stanowiły większość wśród przynależących do tej grupy bezrobotnych.

Analizując dane dotyczące wykształcenia w grupie osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2014 roku zauważyć należy, że najwięcej osób posiadało wykształcenie „zasadnicze zawodowe” – 2 792 osoby, tj. 30,3% ogółu zarejestrowanych, następnie wykształcenie „policealne i średnie zawodowe” – 2 121 osób, tj. 23% ogółu zarejestrowanych oraz wykształcenie „gimnazjalne i poniżej” – 2 063 osoby, tj. 22,4% ogółu zarejestrowanych. Dane dotyczące wykształcenia w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych jednoznacznie wskazują na posiadanie przez większość zarejestrowanych osób kierunkowego wykształcenia i kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu, chociaż są w tej grupie również osoby, które pomimo

uzyskania wykształcenia zawodowego (średniego, zasadniczego) nie zdały egzaminu zawodowego i nie posiadają odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Niestety nadal duża liczba osób bezrobotnych posiada wykształcenie „gimnazjalne lub poniżej”, co niekorzystnie wpływa na ich sytuację na rynku pracy.

W grupie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy struktura dotycząca wykształcenia wyglądała analogicznie jak dla ogółu zarejestrowanych, najwięcej osób należących do grupy bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2014 roku posiadało wykształcenie „zasadnicze zawodowe” – 2 465 osób, następnymi licznymi grupami były osoby z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym” – 1 938 osób oraz „gimnazjalnym i poniżej” – 1 882 osoby.

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu bezrobotnych, 4 559 osób tj. 49,4% ogółu pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, co oznacza, że wszystkie te osoby należą jednocześnie do kategorii długotrwale bezrobotnych, tj. osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Jedną z barier w poszukiwaniu zatrudnienia na lokalnym rynku, na którą zwracają uwagę zarówno osoby bezrobotne, jak i pracodawcy jest brak doświadczenia zawodowego. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2014 roku figurowało 2 365 osób, które nie posiadały stażu pracy, liczba ta stanowi 25,7% ogółu zarejestrowanych oraz 1 631 osób, które pracowały krócej niż 1 rok, liczba ta stanowi 17,7% ogółu zarejestrowanych. Wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy liczba bezrobotnych bez stażu pracy na koniec 2014 roku wyniosła 2 307, natomiast liczba bezrobotnych pracujących krócej niż 1 rok wyniosła 1 547.

2.3 Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)

Opracowany monitoring zawodów i specjalności został oparty na Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, która jest pięciopoziomowym, w sposób hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Klasyfikacja Zawodów i Specjalności segreguje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności obowiązującej do 31 grudnia 2014 roku struktura obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (podział w ramach grup wielkich), 132 grupy średnie (podział w ramach grup dużych), 444 grupy elementarne (podział w ramach grup średnich) obejmujące 2 366 zawodów i specjalności. Od 1 stycznia 2015 roku Klasyfikacja Zawodów i Specjalności obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (podział w ramach grup wielkich), 133 grupy średnie (podział w ramach grup dużych), 445 grup elementarnych (podział w ramach grup średnich) obejmujące 2 443 zawody i specjalności.

Osoby bezrobotne, które rejestrują się w urzędzie pracy, a posiadają kwalifikacje do wykonywania określonego zawodu lub posiadają doświadczenie zawodowe (przepracowały w danym zawodzie przynajmniej 6 miesięcy) zostają przypisane do odpowiedniego wg Klasyfikacji Zawodów i Specjalności zawodu. W przypadku braku kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, osoba bezrobotna zostaje przypisana do grupy oznaczonej symbolem „000000”, czyli „bez zawodu”. Poniżej przedstawiono liczbę osób bezrobotnych według wielkich grup zawodów.

Tabela 5 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2012, 2013 i 2014 roku)

Lp.	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych					
		2012 r.		2013 r.		2014 r.	
		czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień
0	Bez zawodu	1 725	1 818	1 782	1 790	1 651	1 655
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	22	25	30	29	40	32
2	Specjaliści	1 076	1 212	1 034	1 188	1 019	1 095
3	Technicy i inny średni personel	1 477	1 584	1 520	1 496	1 336	1 333
4	Pracownicy biurowi	196	214	226	247	223	202
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1 216	1 267	1 330	1 337	1 231	1 208
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	211	222	221	220	219	214
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2 426	2 622	2 628	2 521	2 386	2 374
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	449	495	469	493	453	414
9	Pracownicy przy pracach prostych	656	710	704	713	656	685
10	Siły zbrojne	5	7	9	10	7	8
	Razem	9 459	10 176	9 953	10 044	9 221	9 220

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie zamieszczonych w Tabeli 5 danych można stwierdzić, że najliczniej reprezentowaną wśród osób bezrobotnych grupą zawodów wg Klasyfikacji Zawodów i Specjalności jest sekcja „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Liczba bezrobotnych zarejestrowana na 31 grudnia 2014 roku w zawodach z ww. grupy wielkiej wynosiła 2 374 osoby, co stanowi 25,7% ogółu bezrobotnych. Wg stanu na dzień 30 czerwca 2014 roku liczba bezrobotnych zarejestrowana w sekcji „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” wynosiła 2 386, a więc była wyższa od stanu na koniec grudnia 2014 roku o 12 osób. Natomiast w porównaniu do stanu w końcu roku 2013 liczba bezrobotnych grupie „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” zmalała

o 147 osób. Dane zawarte w Tabeli 5 wskazują na przerwanie w grudniu 2013 roku istniejącej od kilku lat tendencji wzrostowej w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w sekcji „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.

Drugą kategorię pod względem liczebności zarejestrowanych bezrobotnych tworzą osoby nieposiadające zawodu, są one sklasyfikowane do grupy „Bez zawodu”. Na koniec grudnia 2014 roku liczba osób zarejestrowanych w kategorii „Bez zawodu” wynosiła 1 655, co stanowi 18%, w porównaniu do czerwca 2014 roku liczba ta wzrosła o 4 osoby (stan na koniec czerwca 2014 roku wynosił 1 651 osób). Natomiast analizując dane wśród bezrobotnych zarejestrowanych w grupie „Bez zawodu” na koniec grudnia 2014 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2013 roku zauważyć należy, że w roku 2014 nastąpił spadek o 135 osób w omawianej kategorii bezrobotnych.

Trzecią pod względem wielkości na koniec grudnia 2014 roku jest grupa „Technicy i średni personel”, która liczy 1 333 osoby bezrobotne, co stanowi 14,5% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do czerwca 2014 roku na koniec grudnia nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych zaliczanych według posiadanych zawodów do grupy wielkiej „Technicy i średni personel” o 3 osoby. W odniesieniu do grudnia 2013 roku (1 496 osób) spadek ten jest większy i liczy 163 osoby. Grupa „Technicy i średni personel” na koniec grudnia 2014 roku zanotowała największy spadek liczby osób bezrobotnych wśród wszystkich grup wielkich w porównaniu do końca grudnia 2013 roku. Procentowy udział osób bezrobotnych należących wg zawodów do sekcji „Technicy i średni personel” na koniec grudnia 2014 roku wynosił 14,5% i był mniejszy od analogicznego okresu roku 2013 o 0.4 punktu procentowego (14,9%). Dane zamieszczone w Tabeli 5 wskazują na zmniejszającą się w roku 2014 w porównaniu do lat poprzednich liczbę osób figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu, które posiadają kwalifikacje do zawodu odpowiadające potrzebom rynku pracy i oczekiwaniom pracodawców.

W grupie zawodowej „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” będącej czwartą pod względem ilości zarejestrowanych bezrobotnych kategorią zawodów, na koniec grudnia 2014 roku zarejestrowanych było 1 208 osób, co stanowi 13,1% ogólnej liczby bezrobotnych. W stosunku do grudnia 2013 roku liczba ta zmalała o 129 osób, natomiast w porównaniu do czerwca 2014 roku zanotowano spadek o 23 osoby (stan na koniec czerwca 2014 roku wynosił 1 231 osób). Dane przedstawione w Tabeli 5 wskazują na przerwanie w 2014 roku utrzymującej się od kilku lat tendencji wzrostowej w liczbie osób bezrobotnych posiadających zawód z sekcji „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”.

Kolejną pod względem liczebności na koniec grudnia 2014 roku jest grupa zawodowa „Specjaliści”, do której zostało przypisanych 1 095 osób bezrobotnych, co stanowi 11,9% ogółu zarejestrowanych. Analizując dane zawarte w Tabeli 5 w grupie „Specjaliści” od roku 2012 notuje

się spadek liczby bezrobotnych w połowie danego roku i ponowny wzrost liczby na koniec danego roku. Porównując dane na koniec grudnia 2014 roku w stosunku do grudnia roku 2013 nastąpił spadek o 93 osoby w sekcji „Specjaliści”, natomiast w stosunku do czerwca 2014 roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych w ww. grupie o 76 osób.

Grupami zawodów o najmniejszej liczbie osób bezrobotnych na koniec grudnia 2014 roku były:

- „Pracownicy przy pracach prostych” - 685 osób, tj. 7,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił niewielki spadek liczby bezrobotnych w tej grupie liczący 28 osób w stosunku do grudnia 2013 roku, natomiast w stosunku do czerwca 2014 roku liczba ta wzrosła o 29 osób.

- „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” - 414 osób, tj. 4,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w tej grupie o 39 osób w stosunku do czerwca 2014 roku, natomiast w stosunku do grudnia 2013 roku liczba ta zmalała o 79 osób.

- „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” - 214 osób, tj. 2,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w tej grupie o 5 osób w stosunku do czerwca 2014 roku, natomiast w porównaniu do grudnia 2014 roku spadek ten wyniósł 6 osób. Procentowy udział osób bezrobotnych sklasyfikowanych wg zawodu do sekcji „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” w ogóle zarejestrowanych na koniec roku 2014 wyniósł 2,3% natomiast na koniec roku 2012 i 2013 wyniósł 2,2%.

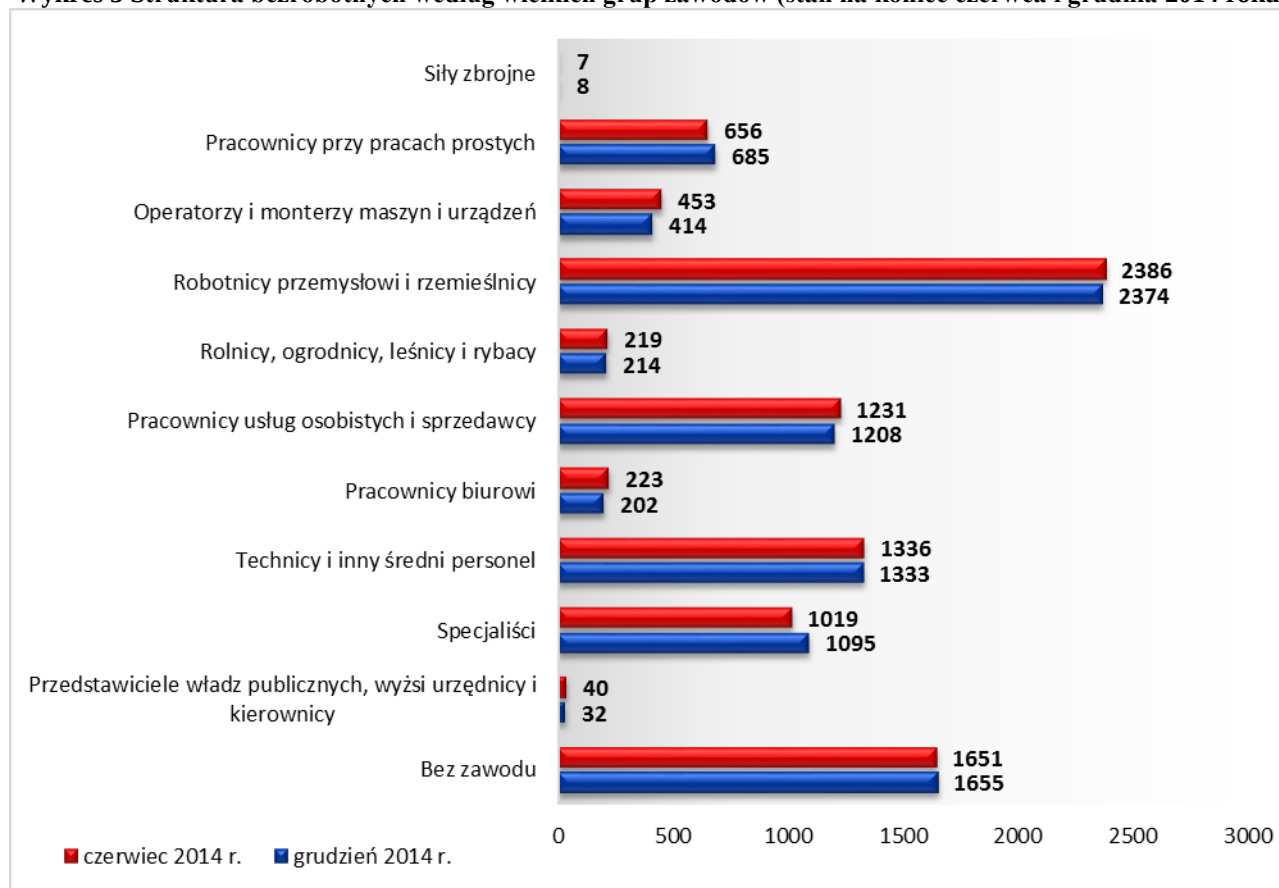
- „Pracownicy biurowi” - 202 osoby, tj. 2,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w tej grupie o 21 osób w stosunku do czerwca 2014 roku, natomiast w porównaniu do grudnia 2013 roku spadek ten wyniósł o 45 osób.

- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” - 32 osoby, tj. 0,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w tej grupie o 8 osób w stosunku do czerwca 2014 roku, natomiast w stosunku do grudnia 2013 roku nastąpił wzrost o 3 osoby.

- „Siły zbrojne” - 8 osób, tj. 0,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, na koniec grudnia 2014 roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych w tej grupie o 1 osobę w stosunku do czerwca 2014 roku, natomiast w porównaniu do grudnia 2013 roku nastąpił spadek o 2 osoby.

„Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” oraz „Siły zbrojne” to grupy wielkie, które w strukturze bezrobotnych ze względu na małą liczbę osób posiadających zawody zaliczane do ww. grup odgrywają niewielkie znaczenie. Poniżej na wykresie zaprezentowano udział liczby osób bezrobotnych według wielkich grup zawodów na koniec czerwca i grudnia 2014 roku.

Wykres 5 Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2014 roku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

2.4 Analiza bezrobocia pod względem najliczniej reprezentowanych zawodów

Analiza bezrobotnych według grup zawodów pozwoliła na sporządzenie rankingu najczęściej występujących zawodów wśród zarejestrowanych osób.

Grupa „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”:

Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- szwaczka	753303	227	223
- murarz	711202	194	204
- ślusarz	722204	161	166
- cukiernik	751201	165	155
- dziewiarz	731802	151	153
- krawiec	753105	129	137
- mechanik samochodów osobowych	723103	66	68

Grupa „Technicy i średni personel”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- technik ekonomista	331403	177	173
- technik mechanik	311504	112	109
- technik rolnik	314207	88	85
- mistrz produkcji w budownictwie ogólnym	312304	92	83
- technik technologii odzieży	311924	67	71
- technik żywienia i gospodarstwa domowego	322002	68	64
- technik budownictwa	311204	33	41

Grupa „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- sprzedawca	522301	546	535
- kucharz	512001	124	133
- kucharz małej gastronomii	512002	131	127
- robotnik gospodarczy	515303	133	127
- fryzjer	514101	55	57
- technik handlowiec	522305	38	40
- kelner	513101	30	27

Grupa „Specjaliści”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	242222	105	104
- ekonomista	263102	85	94
- specjalista administracji publicznej	242217	70	77
- specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	242218	81	76
- pedagog	235107	39	47
- pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	242290	24	33
- specjalista do spraw marketingu i handlu	243106	31	32

Grupa „Pracownicy przy pracach prostych”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- robotnik budowlany	931301	176	190
- robotnik placowy	961302	111	112
- pakowacz	932101	49	54
- sprzątaczką biurową	911207	48	45
- robotnik drogowy	931205	47	42
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932911	21	25
- robotnik magazynowy	933304	20	25

Grupa „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	834103	88	77
- kierowca samochodu ciężarowego	833203	48	43
- kierowca samochodu osobowego	832203	28	25
- operator urządzeń przetwórstwa mięsa	816028	18	23
- pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	816090	21	23
- kierowca ciągnika rolniczego	834101	18	17
- operator maszyn rolniczych	834107	19	17

Grupa „Pracownicy biurowi”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- magazynier	432103	63	61
- technik prac biurowych	411004	55	46
- pozostali pracownicy obsługi biurowej	411090	22	17
- technik hotelarstwa	422402	14	16
- asystent do spraw księgowości	431101	8	8
- recepcjonista	422602	5	6

Grupa „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- rolnik	613003	30	32
- pozostali ogrodnicy	611390	31	30
- robotnik leśny	621002	20	23
- pozostali rolnicy upraw polowych	611190	19	22
- rolnik upraw mieszanych	611403	23	19
- rolnik upraw polowych	611104	22	17
- ogrodnik – uprawa warzyw polowych	611309	17	17

Grupa „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego	132302	4	5
- kierownik budowy	132301	3	4
- kierownik małego przedsiębiorstwa obsługi biznesu	121902	2	3
- główny księgowy	121101	2	2
- kierownik działu sprzedaży	122102	4	2

Grupa „Siły zbrojne”:			
Nazwa zawodu:	Kod zawodu:	Liczba osób na koniec czerwca 2014 r.	Liczba osób na koniec grudnia 2014 r.
- żołnierz szeregowy	031101	6	7
- podoficer sił zbrojnych	021101	1	1

2.5 Analiza bezrobocia wśród absolwentów

W ewidencji osób bezrobotnych prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wyróżnić można bezrobotnych o statusie absolwenta, są to osoby, które w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zarejestrowały się w urzędzie pracy. Na koniec grudnia 2014 roku status absolwenta posiadało 498 osób tj. o 157 osób mniej niż w analogicznym okresie roku 2013 (655 osób). Natomiast w porównaniu do czerwca 2014 roku liczba osób, które w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu wzrosła na koniec grudnia 2014 roku o 246 osób. Udział liczby absolwentów w ogóle bezrobotnych na

koniec grudnia 2014 roku wyniósł 5,4%, w stosunku do czerwca 2014 roku zanotowano wzrost o 2.7 punktu procentowego. Poniżej, w Tabeli 6 przedstawiono w układzie grup wielkich liczbę absolwentów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec czerwca i grudnia 2012, 2013 i 2014 roku.

Tabela 6 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2012, 2013 i 2014 roku)

Lp.	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych absolwentów					
		2012 r.		2013 r.		2014 r.	
		czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień
0	Bez zawodu	114	261	123	245	113	209
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1	0	0	1	0	0
2	Specjaliści	104	180	91	152	85	143
3	Technicy i inny średni personel	24	93	17	95	21	77
4	Pracownicy biurowi	5	12	3	8	4	3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	24	55	29	75	17	25
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0	0	1	3	0	0
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9	80	9	73	12	41
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0	9	0	3	0	0
9	Pracownicy przy pracach prostych	6	13	0	0	0	0
10	Siły zbrojne	0	0	0	0	0	0
	Razem	287	703	273	655	252	498

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie przedstawionych w Tabeli 6 danych można stwierdzić, że liczba absolwentów szkół zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec danego roku znacznie przewyższa liczbę absolwentów zarejestrowaną w połowie danego roku. W końcu grudnia 2014 roku liczba absolwentów wynosiła 498 osób i była mniejsza od liczby absolwentów w analogicznym okresie roku 2013 o 157 osób, natomiast w porównaniu do końca grudnia 2012 roku liczba zmniejszyła się aż o 205 osób. Poddając analizie dane na koniec grudnia 2014 roku dotyczące zarejestrowanych absolwentów pod względem ich udziału w wielkich grupach zawodów zauważymy spadek liczby absolwentów w grupach: „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” spadek o 50 osób w stosunku do grudnia 2013 roku, „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” spadek o 32 osoby w stosunku do grudnia 2013 roku, „Technicy i średni personel” spadek o 18

osób w stosunku do grudnia 2013 roku, „Specjaliści” spadek o 9 osób w stosunku do grudnia 2013 roku, „Pracownicy biurowi” spadek o 5 osób w stosunku do grudnia 2013 roku, „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” spadek o 5 osób w stosunku do grudnia 2013 roku, „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” spadek o 3 osoby w stosunku do grudnia 2013 roku oraz „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” spadek o 1 osobę w stosunku do grudnia 2013 roku. Jednocześnie w grupach wielkich tj. „Pracownicy przy pracach prostych” „Siły zbrojne”, „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”, „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” oraz „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” nie zanotowano rejestracji absolwentów w 2014 roku.

Poniżej podano najczęściej występujące zawody wśród absolwentów zarejestrowanych na koniec grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu:

- pedagog (kod zawodu: 235107) -	10osób
- kosmetolog (kod zawodu: 228903) -	8 osób
- mechanik pojazdów samochodowych (kod zawodu: 723103) -	8 osób
- nauczyciel przedszkola (kod zawodu: 234201) -	6 osób
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (kod zawodu: 242222) -	6 osób
- pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju (kod zawodu: 242290) -	6 osób
- ekonomista (kod zawodu: 2631002) -	6 osób
- sprzedawca (kod zawodu: 522301) -	6 osób
- elektromechanik (kod zawodu: 741201) -	6 osób
- szwaczka (kod zawodu: 753303) -	6 osób.

Wśród absolwentów znaczącą pod względem wielkości grupę stanowią osoby zarejestrowane „Bez zawodu”, na koniec grudnia 2014 roku ich liczba wynosiła 209 osób, tj. 42% ogólnej liczby absolwentów. W tej grupie dominują osoby z wykształceniem „gimnazjalnym i poniżej” oraz średnim ogólnokształcącym, a także osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych, dyplomu uprawniającego do wykonywania określonego zawodu oraz osoby, które nie przepracowały w danym zawodzie minimum 6 miesięcy.

2.6 Analiza bezrobocia wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

W strukturze osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu wyróżnia się grupa osób długotrwale bezrobotnych zaliczana do kategorii osób

będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec grudnia 2014 roku liczba osób bezrobotnych długotrwale wynosiła 6 026, co stanowi 65,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród tej grupy 3 291 osób, to bezrobotni, którzy przed rejestracją w urzędzie pracowali, a na dzień 31 grudnia 2014 roku figurowali w rejestrach urzędu pracy jako osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. Grupa ta stanowi 35,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Poniżej, w Tabeli 7 przedstawiono w układzie grup wielkich liczbę osób bezrobotnych, którzy pracowali przed rejestracją w urzędzie, ale bez pracy pozostają powyżej 12 miesięcy, stan na dzień 30 czerwca 2014 rok i 31 grudnia 2014 rok.

Tabela 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących, a pozostających powyżej 12 miesięcy bez pracy wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2014 roku)

Lp.	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (2014 rok)	
		czerwiec	grudzień
0	Bez zawodu	125	131
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11	12
2	Specjaliści	260	255
3	Technicy i inny średni personel	535	519
4	Pracownicy biurowi	99	104
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	571	559
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	110	104
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1098	1074
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	191	190
9	Pracownicy przy pracach prostych	342	339
10	Siły zbrojne	0	4
	Razem	3342	3291

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Wśród osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowane na koniec grudnia 2014 roku zawody to:

- **sprzedawca** (kod zawodu: 522301) - 290 osób
- **szwaczka** (kod zawodu: 753303) - 151 osób
- **murarz** (kod zawodu: 711202) - 88 osób
- **robotnik budowlany** (kod zawodu: 931301) - 86 osób
- **dziewiarz** (kod zawodu: 731802) - 83 osoby
- **ślusarz** (kod zawodu: 722204) - 78 osób
- **technik ekonomista** (kod zawodu: 331403) - 74 osoby
- **cukiernik** (kod zawodu: 751201) - 68 osób

- kucharz (kod zawodu: 512001) -	66 osób
- robotnik placowy (kod zawodu: 961302) -	65 osób
- krawiec (kod zawodu: 753105) -	62 osoby
- robotnik gospodarczy (kod zawodu: 314207) -	55 osób
- technik rolnik (kod zawodu: 312304) -	47 osób.

Wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy na koniec grudnia 2014 roku 131 osób nie posiadało kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu i zostało zarejestrowanych z przypisaniem do grupy „Bez zawodu”.

2.7 Analiza napływu bezrobotnych

Jednym z istotnych elementów oceny nadwyżki i deficytu zawodów jest diagnoza płynności bezrobocia, czyli analiza napływu bezrobotnych.

W pierwszej połowie 2014 roku w powiecie jarosławskim zarejestrowało się ogółem 4 379 osób bezrobotnych, w tym 1 749 kobiet, natomiast w drugiej połowie 2014 roku zarejestrowało się 5 596 osób bezrobotnych, w tym 2 483 kobiety, zatem w okresie 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się łącznie 9 975 osób, w tym 4 232 kobiety. Dla porównania w roku 2013 zarejestrowało się 10 181 osób bezrobotnych, w tym 4 399 kobiet. Liczba osób bezrobotnych rejestrujących się w roku 2014 w porównaniu do 2013 roku była niższa o 206 osób, w tym 167 kobiet. Natomiast w roku 2012 zarejestrowało się 9 380 osób, tj. o 595 mniej niż w roku 2014 (9 975). Kształtowanie się napływu bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w latach 2012-2014 przedstawiono w Tabeli 8.

Tabela 8 Napływ osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów (I i II półrocze 2012, 2013 oraz 2014 roku)

Lp.	Grupa zawodów	Napływ bezrobotnych										
		w I półroczu 2012 r.	w II półroczu 2012 r.	w 2012 r. ogółem	w I półroczu 2013 r.	w II półroczu 2013 r.	w 2013 r. ogółem	w I półroczu 2014 r.	w II półroczu 2014 r.	w 2014 r. ogółem	wzrost/ spadek w stosunku do 2012 r.	wzrost/ spadek w stosunku do 2013 r.
0	Bez zawodu	728	1064	1792	828	988	1816	825	1110	1935	143	119
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	16	17	33	32	22	54	26	15	41	8	-13
2	Specjaliści	565	1011	1576	674	951	1625	617	1075	1692	116	67
3	Technicy i inny średni personel	592	862	1454	698	787	1485	611	815	1426	-28	-59
4	Pracownicy biurowi	60	120	180	106	153	259	88	107	195	15	-64
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	445	621	1066	621	669	1290	511	593	1104	38	-186
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	52	71	123	70	70	140	80	78	158	35	18
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	945	1223	2168	1180	1181	2361	1118	1203	2321	153	-40
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	182	242	424	217	257	474	200	235	435	11	-39
9	Pracownicy przy pracach prostych	253	302	555	305	358	663	300	359	659	104	-4
10	Siły zbrojne	2	7	9	7	7	14	3	6	9	0	-5
	Razem	3840	5540	9380	4738	5443	10181	4379	5596	9975	595	-206

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że w 2014 roku w porównaniu do roku 2012 wystąpił wzrost liczby rejestrujących się osób bezrobotnych we wszystkich grupach zawodowych z wyjątkiem grupy **„Technicy i średni personel”**, natomiast w roku 2014 w porównaniu do roku 2013 wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych zanotowano w 2 grupach wielkich oraz w grupie **„Bez zawodu”**, natomiast spadek liczby rejestrujących się bezrobotnych zanotowano aż w 8 grupach wielkich.

Największy wzrost w 2014 roku w porównaniu do 2012 roku nastąpił w zawodach:

- **„Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** – wzrost o 153 osoby,
- **„Specjaliści”** – wzrost o 116 osób,
- **„Pracownicy przy pracach prostych”** – wzrost o 104 osoby,
- **„Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”** – wzrost o 38 osób.

W 2014 roku w stosunku do 2012 roku nastąpił także wzrost w napływie bezrobotnych o 143 osoby w grupie **„Bez zawodu”**.

Natomiast analizując dane dotyczące napływu osób bezrobotnych w 2014 roku w porównaniu do roku 2013 zauważyć należy, że największy wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych zanotowano w grupach zawodów:

- **„Specjaliści”** – wzrost o 67 osób,
- **„Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”** – wzrost o 18 osób.

W 2014 roku w porównaniu do roku 2013, aż w 8 na 10 grup wielkich zanotowano spadek liczby osób bezrobotnych i są to grupy:

- **„Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”** – spadek o 136 osób,
- **„Pracownicy biurowi”** – spadek o 64 osoby,
- **„Technicy i inny średni personel”** – spadek o 59 osób,
- **„Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** – spadek o 40 osób,
- **„Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”** – spadek 39 osób,
- **„Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”** – spadek o 13 osób,
- **„Siły zbrojne”** – spadek o 5 osób,
- **„Pracownicy przy pracach prostych”** – spadek o 4 osoby.

W 2014 roku w stosunku do 2013 roku nastąpił wzrost w napływie bezrobotnych o 143 osoby w grupie **„Bez zawodu”**.

Napływ największej liczby osób bezrobotnych w 2014 roku zanotowano w grupach zawodowych:

- **„Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** – napływ 2 321 osób,
- **„Specjaliści”** – napływ 1 692 osób,

- „Technicy i inny średni personel” – napływ 1 426 osób,
- „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” – napływ 1 104 osób,
- „Pracownicy przy pracach prostych” – napływ 659 osób,
- „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – napływ 435 osób,
- „Pracownicy biurowi” – napływ 195 osób,
- „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” – napływ 158 osób.

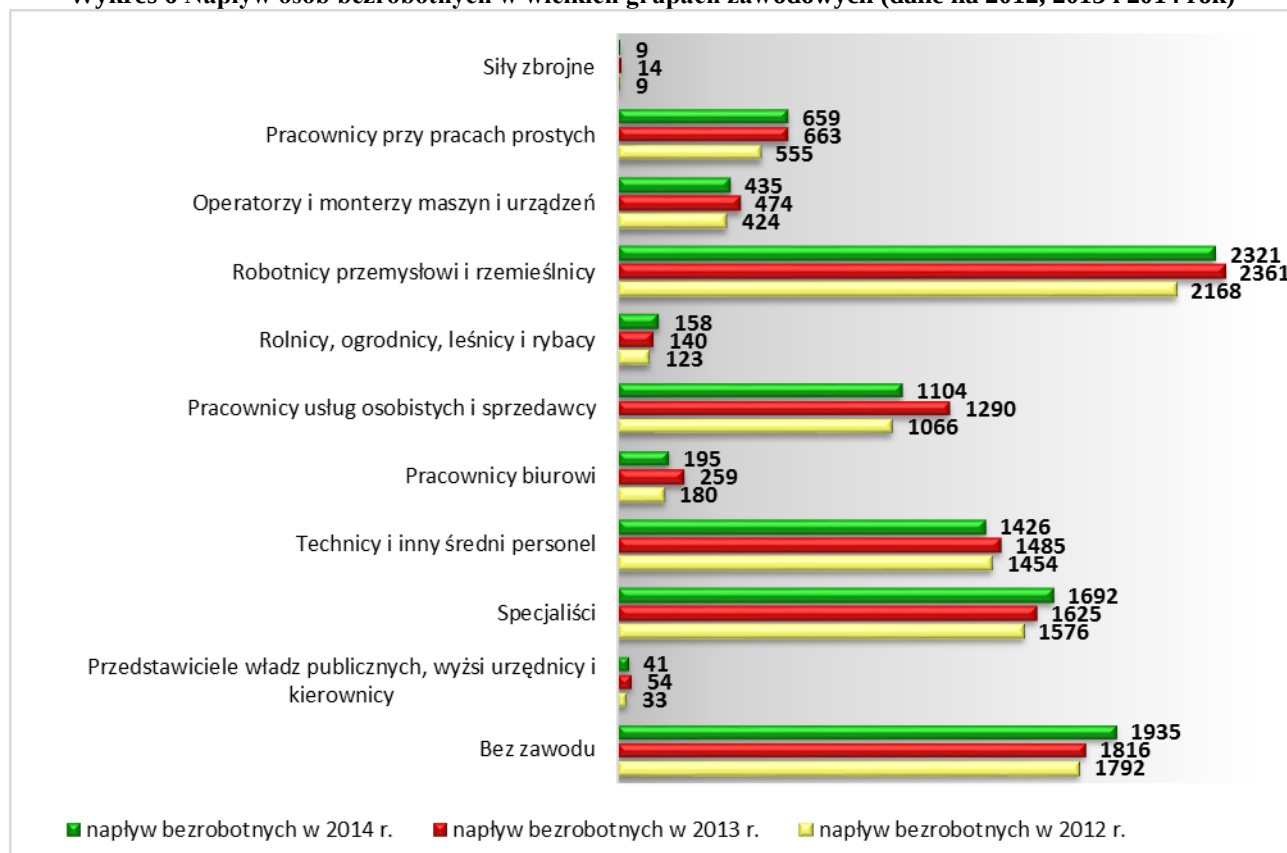
Mniejszy napływ zanotowano w pozostałych grupach:

- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – napływ 41 osób,
- „Siły zbrojne” – napływ 9 osób.

W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu napłynęła również duża grupa osób nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu, w grupie „**Bez zawodu**” w okresie 2014 roku rejestrowało się 1 935 osób.

Poniżej na wykresie przedstawiono napływ osób bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w powiecie jarosławskim w latach 2012-2014.

Wykres 6 Napływ osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych (dane na 2012, 2013 i 2014 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Poniżej, na podstawie przeprowadzonej analizy w zakresie napływu bezrobotnych w 2014 roku wyodrębniono 30 zawodów, w których zarejestrowano największą ilość osób bezrobotnych w omawianym okresie:

- **sprzedawca** (kod zawodu: 522301) napływ 437 osób, w tym 333 kobiet,
- **szwaczka** (kod zawodu: 753303) napływ 226 osób, w tym 174 kobiet,
- **robotnik budowlany** (kod zawodu: 931301) napływ 196 osób,
- **murarz** (kod zawodu: 711202) napływ 189 osób,
- **ślusarz** (kod zawodu: 722204) napływ 166 osób,
- **technik ekonomista** (kod zawodu: 331403) napływ 151 osób, w tym 118 kobiet,
- **technik mechanik** (kod zawodu: 311504) napływ 142 osób, w tym 2 kobiet,
- **specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych** (kod zawodu: 242222) napływ 138 osób, w tym 80 kobiet,
- **kucharz malej gastronomii** (kod zawodu: 512002) napływ 135 osób, w tym 83 kobiet,
- **robotnik gospodarczy** (kod zawodu: 515303) napływ 124 osób, w tym 28 kobiet,
- **ekonomista** (kod zawodu: 263102) napływ 121 osób, w tym 94 kobiet,
- **mechanik pojazdów samochodowych** (kod zawodu: 723103) napływ 116 osób,
- **specjalista administracji publicznej** (kod zawodu: 242217) napływ 114 osób, w tym 87 kobiet,
- **cukiernik** (kod zawodu: 751201) napływ 103 osób, w tym 98 kobiet,
- **robotnik placowy** (kod zawodu: 961302) napływ 94 osób, w tym 18 kobiet,
- **mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych** (kod zawodu: 834103) napływ 93 osób,
- **dziewiarz** (kod zawodu: 731802) napływ 89 osób, w tym 79 kobiet,
- **pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju** (kod zawodu: 242290) napływ 89 osób, w tym 60 kobiet,
- **technik żywienia i gospodarstwa domowego** (kod zawodu: 322002) napływ 87 osób, w tym 64 kobiet,
- **kucharz** (kod zawodu: 512001) napływ 84 osób, w tym 48 kobiet,
- **krawiec** (kod zawodu: 753105) napływ 83 osób, w tym 82 kobiet,
- **pedagog** (kod zawodu: 235107) napływ 78 osób, w tym 74 kobiet,
- **posadzkarz** (kod zawodu: 712204) napływ 75 osób, w tym 1 kobieta,
- **specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych** (kod zawodu: 242218) napływ 74 osób, w tym 48 kobiet,
- **mistrz produkcji w budownictwie ogólnym** (kod zawodu: 312304) napływ 70 osób, w tym 4 kobiet,
- **technik budownictwa** (kod zawodu: 311204) napływ 62 osób, w tym 4 kobiet,

- **robotnik drogowy** (kod zawodu: 931205) napływ 59 osób,
- **technik rolnik** (kod zawodu: 314207) napływ 59 osób, w tym 26 kobiet,
- **magazynier** (kod zawodu: 432103) napływ 58 osób, w tym 7 kobiet,
- **pakowacz** (kod zawodu: 932101) napływ 56 osób, w tym 35 kobiet.

Wśród rejestrujących się w roku 2014 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne nieposiadające zawodu. Napływ w grupie „Bez zawodu” wyniósł 1 935 osób i był wyższy od napływu w 2013 roku o 119 osób.

Podczas analizy danych o napływie osób bezrobotnych należy zwrócić uwagę na absolwentów, tj. osoby zarejestrowane do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Ogółem w 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowano 1 320 absolwentów, w tym 675 kobiet. Liczba rejestrujących się absolwentów spadła w roku 2014 o 114 osób, w tym 119 kobiet, w porównaniu do roku 2013 (1 434 osoby, w tym 794 kobiety), natomiast w porównaniu do 2012 roku (1 534 osoby, w tym 832 kobiety) liczba rejestrujących się w 2014 roku absolwentów zmalała o 214 osób, w tym 157 kobiet. Poniżej przedstawiono napływ absolwentów według wielkich grup zawodów w latach 2012-2014.

Tabela 9 Napływ absolwentów wg wielkich grup zawodów (dane na 2012, 2013 oraz 2014 rok)

Lp.	Grupa zawodów	Napływ bezrobotnych absolwentów										
		w I półroczu 2012 r.	w II półroczu 2012 r.	w 2012 r. ogółem	w I półroczu 2013 r.	w II półroczu 2013 r.	w 2013 r. ogółem	w I półroczu 2014 r.	w II półroczu 2014 r.	w 2014 r. ogółem	wzrost/ spadek w stosunku do 2012 r.	wzrost/ spadek w stosunku do 2013 r.
0	Bez zawodu	228	355	583	238	289	527	213	304	517	-66	-10
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	2	4	2	4	6	0	0	0	-4	-6
2	Specjaliści	148	302	450	166	244	410	137	287	424	-26	14
3	Technicy i inny średni personel	50	136	186	61	106	167	50	109	159	-27	-8
4	Pracownicy biurowi	13	21	34	11	14	25	7	3	10	-24	-15
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	42	73	115	68	76	144	47	24	71	-44	-73
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2	2	4	4	4	8	3	0	3	-1	-5
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	48	97	145	49	87	136	69	55	124	-21	-12
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2	9	11	6	5	11	3	4	7	-4	-4
9	Pracownicy przy pracach prostych	1	1	2	0	0	0	5	0	5	3	5
10	Siły zbrojne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	536	998	1534	605	829	1434	534	786	1320	-214	-114

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Z ogólnej liczby rejestrujących się bezrobotnych w 2014 roku, absolwenci stanowili 13,2%, tj. o 0.9 punktu procentowego mniej niż w 2013 roku.

W porównaniu do roku 2012 nastąpił w 2014 roku spadek liczby rejestrujących się absolwentów o 214 osób. Zmniejszenie liczby rejestrujących się absolwentów zanotowano w następujących grupach zawodów:

- „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” – spadek rejestracji o 44 osoby,
- „**Technicy i inny średni personel**” – spadek rejestracji o 27 osób,
- „**Specjaliści**” – spadek rejestracji o 26 osób,
- „**Pracownicy biurowi**” – spadek rejestracji o 26 osób,
- „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” – spadek rejestracji o 21 osób,
- „**Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” – spadek rejestracji o 4 osoby,
- „**Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**” – spadek o 4 osoby,
- „**Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**” – spadek rejestracji o 1 osobę.

Wzrost liczby rejestrujących się absolwentów w 2014 roku w porównaniu do 2012 roku nastąpił w grupie zawodów:

- „**Pracownicy przy pracach prostych**” – wzrost o 3 osoby.

Ponadto spadek rejestracji zanotowano wśród absolwentów nie posiadających kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu, liczba rejestrujących się absolwentów w grupie „**Bez zawodu**” zmniejszyła się o 66 osób.

W grupie zawodów „**Sily zbrojne**” nie odnotowano w latach 2012-2014 napływu absolwentów.

W 2014 roku w porównaniu do roku 2013 nastąpił spadek liczby rejestrujących się absolwentów o 114 osób. Zmniejszenie liczby rejestrujących się absolwentów zanotowano w następujących grupach zawodów:

- „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” – spadek o 73 osoby,
- „**Pracownicy biurowi**” – spadek rejestracji o 15 osób,
- „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” – spadek rejestracji o 12 osób,
- „**Technicy i inny średni personel**” – spadek rejestracji o 8 osób,
- „**Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**” – spadek rejestracji o 6 osób,
- „**Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**” – spadek rejestracji o 5 osób,
- „**Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” – spadek rejestracji o 4 osoby.

Natomiast wzrost napływu absolwentów w 2014 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku 2013 zanotowano w następujących grupach zawodów:

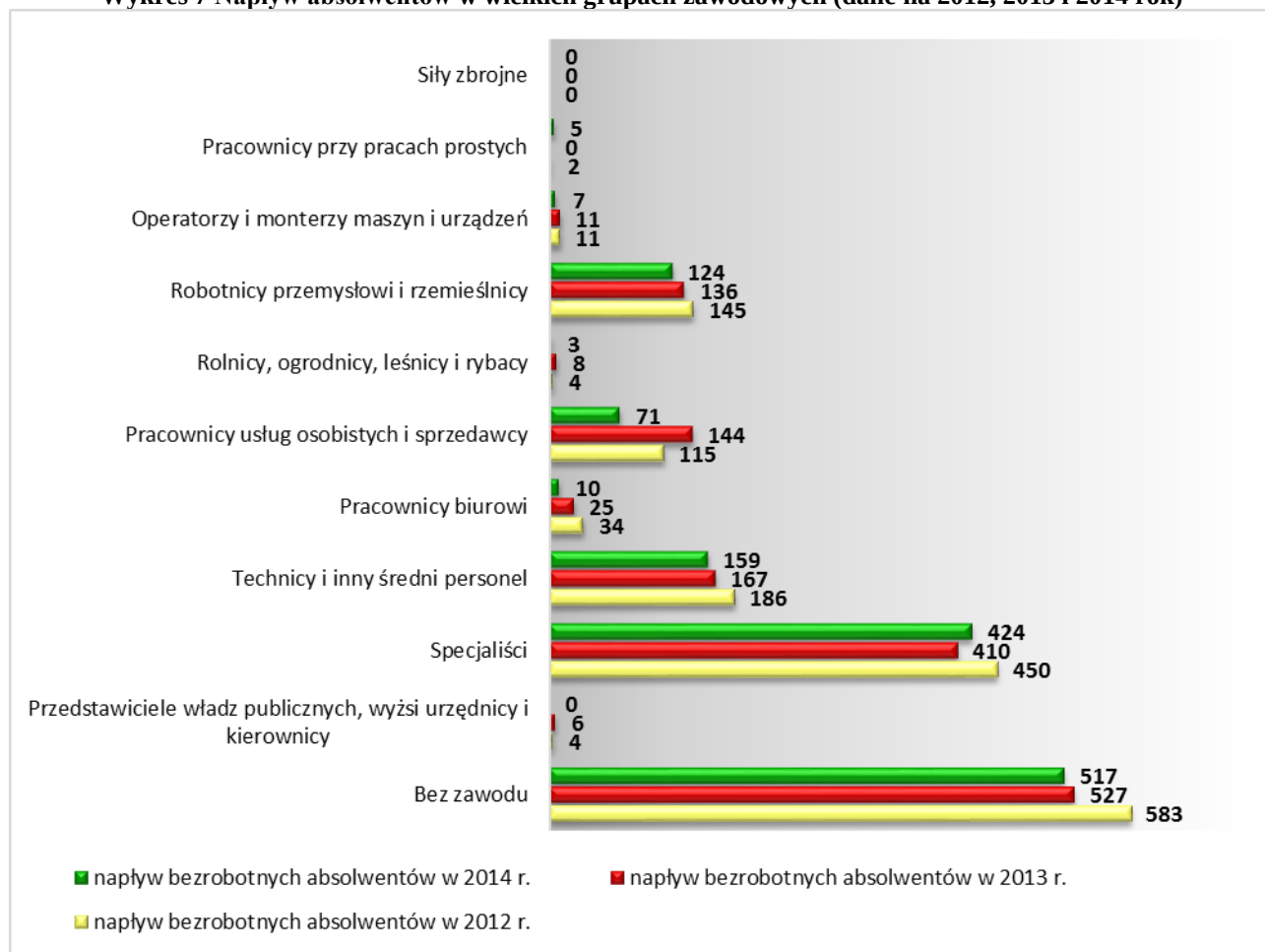
- „**Specjaliści**” – wzrost rejestracji o 14 osób,

- „Pracownicy przy pracach prostych” – wzrost rejestracji o 5 osób.

Ponadto spadek rejestracji zanotowano wśród absolwentów nie posiadających kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu, liczba rejestrujących się absolwentów w grupie „Bez zawodu” zmniejszyła się o 10 osób.

Poniżej na wykresie przedstawiono napływ osób bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w powiecie jarosławskim w latach 2012-2014.

Wykres 7 Napływ absolwentów w wielkich grupach zawodowych (dane na 2012, 2013 i 2014 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Wśród absolwentów zanotowano największy napływ osób w następujących zawodach:

- **pedagog** (kod zawodu: 235107) napływ 30 absolwentów, w tym 28 kobiet,
- **szwaczka** (kod zawodu: 753303) napływ 22 absolwentów, w tym 14 kobiet,
- **ekonomista** (kod zawodu: 263102) napływ 21 absolwentów, w tym 15 kobiet,
- **fizjoterapeuta** (kod zawodu: 228301) napływ 20 absolwentów, w tym 19 kobiet,
- **pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju** (kod zawodu: 242290) napływ 18 absolwentów, w tym 16 kobiet,
- **mechanik pojazdów samochodowych** (kod zawodu: 723103) napływ 25 absolwentów,

- **kucharz malej gastronomii** (kod zawodu: 512002) napływ 16 absolwentów, w tym 10 kobiet,
- **sprzedawca** (kod zawodu: 522301) napływ 17 absolwentów, w tym 14 kobiet,
- **pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji** (kod zawodu: 242190) napływ 17 absolwentów, w tym 8 kobiet,
- **technik drogownictwa** (kod zawodu: 311206) napływ 15 absolwentów, w tym 1 kobieta,
- **kosmetolog** (kod zawodu: 228903) napływ 13 absolwentów, w tym 12 kobiet,
- **specjalista administracji publicznej** (kod zawodu: 242217) napływ 21 absolwentów, w tym 17 kobiet,
- **technik informatyk** (kod zawodu: 351203) napływ 15 absolwentów,
- **nauczyciel przedszkola** (kod zawodu: 234201) napływ 13 absolwentów, w tym 13 kobiet,
- **pielęgniarka** (kod zawodu: 222101) napływ 16 absolwentów, w tym 16 kobiet,
- **specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych** (kod zawodu: 242222) napływ 13 absolwentów, w tym 5 kobiet,
- **technik farmaceutyczny** (kod zawodu: 321301) napływ 9 absolwentów, w tym 9 kobiet,
- **technik budownictwa** (kod zawodu: 311204) napływ 12 absolwentów,
- **posadzkarz** (kod zawodu: 712204) napływ 11 absolwentów,
- **technik żywienia i gospodarstwa domowego** (kod zawodu: 322002) napływ 10 absolwentów.

Największy napływ absolwentów do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w roku 2014 odnotowano wśród osób bez zawodu, zarejestrowano 517 absolwentów szkół, którzy nie posiadają kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu. Do grupy osób „**Bez zawodu**” zaliczani są absolwenci szkoły gimnazjalnej, liceum ogólnokształcącego oraz absolwenci szkół średnich zawodowych i zasadniczych zawodowych, którzy nie przystąpili lub nie zdali egzaminu uprawniającego do wykonywania danego zawodu.

3 ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODOWYCH)

Analiza ofert pracy jest ważnym elementem oceny rynku pracy, ponieważ pozwala określić skalę nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności. O sytuacji poszczególnych grup zawodowych świadczy nie tylko liczba bezrobotnych, ale także liczba zgłoszonych ofert pracy wskazująca zapotrzebowanie na dany zawód lub specjalność. Przedstawiona poniżej analiza ofert pracy dotyczy ofert zgłaszanych przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2014 roku. Poprzez ofertę pracy należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Oferty pracy dostępne dla osób bezrobotnych za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistego obrazu rynku pracy, ponieważ pracodawcy poszukujący pracowników korzystają również z innych niż urząd pracy źródeł dystrybucji ofert. Dane gromadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu stanowią jednak cenne źródło informacji dla uczestników lokalnego rynku pracy oraz władz samorządowych, którym umożliwiają podejmowanie działań w zakresie promocji zatrudnienia, aktywizacji zawodowej i łagodzenia skutków bezrobocia.

W pierwszej połowie 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu zgłoszone zostały 1 743 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, tj. o 178 ofert mniej niż w analogicznym okresie roku 2013. Natomiast w drugim półroczu 2014 roku do tut. Urzędu wpłynęło 1 486 ofert pracy, tj. o 209 więcej niż w analogicznym okresie roku 2013. Łącznie w 2014 roku pracodawcy zgłosili 3 229 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 31 więcej niż w roku 2013. Wśród ogólnej liczby zgłoszonych ofert 1 895 dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Na koniec omawianego okresu, tj. 31 grudnia 2014 roku do realizacji pozostało 19 ofert. W Tabeli 10 przedstawiono oferty pracy według wielkich grup zawodowych zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2012, 2013 oraz 2014 roku.

Tabela 10 Oferty pracy według wielkich grup zawodów w powiecie jarosławskim (dane na 2012, 2013 oraz 2014 rok)

Lp.	Grupa zawodów	Oferty pracy, które wpłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu										
		w I półroczu 2012 r.	w II półroczu 2012 r.	w 2012 r. ogółem	w I półroczu 2013 r.	w II półroczu 2013 r.	w 2013 r. ogółem	w I półroczu 2014 r.	w II półroczu 2014 r.	w 2014 r. ogółem	wzrost/ spadek w stosunku do 2012 r.	wzrost/ spadek w stosunku do 2013 r.
0	Bez zawodu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5	13	18	5	4	9	9	11	20	2	11
2	Specjaliści	146	219	365	193	141	334	235	104	339	-26	5
3	Technicy i inny średni personel	204	208	412	215	93	308	183	125	308	-104	0
4	Pracownicy biurowi	233	268	501	312	157	469	260	197	457	-44	-12
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	438	607	1045	614	333	947	424	372	796	-249	-151
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	10	6	16	9	11	20	7	7	14	-2	-6
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	144	196	340	314	302	616	286	368	654	314	38
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	63	101	164	78	95	173	141	170	311	147	138
9	Pracownicy przy pracach prostych	143	189	332	181	141	322	198	132	330	-2	8
10	Siły zbrojne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	1386	1807	3193	1921	1277	3198	1743	1486	3229	36	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01

Z przedstawionych w Tabeli 10 danych wynika, że w roku 2014 nastąpił wzrost liczby ofert pracy o 36 w porównaniu do liczby ofert zgłoszonych w 2012 roku (3 193 oferty). Największy wzrost liczby ofert pracy w 2014 roku w stosunku do 2012 roku wystąpił w grupach zawodów:

- „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” – wzrost o 314 ofert,
- „**Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” – wzrost o 147 ofert.

Niewielki wzrost, tj. o 2 oferty pracy w 2014 roku w porównaniu do 2012 roku zanotowała grupa wielka „**Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**”.

Spadek liczby ofert zgłoszonych w 2014 roku w porównaniu z liczbą ofert zgłoszoną w 2012 roku wystąpił w następujących grupach zawodów:

- „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” – spadek o 249 ofert,
- „**Technicy i inny średni personel**” – spadek o 104 oferty,
- „**Pracownicy biurowi**” – spadek o 44 oferty,
- „**Specjaliści**” – spadek o 26 ofert.

Niewielki spadek, tj. o 2 oferty zanotowały grupy zawodów „**Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**” oraz „**Pracownicy przy pracach prostych**”. Dla grup zawodów „**Bez zawodu**” oraz „**Siły zbrojne**” nie zgłoszono ofert w 2012 i 2014 roku.

Analizując dane dotyczące zgłoszonych ofert pracy w roku 2014 w porównaniu z ofertami, które wpłynęły w roku 2013 zauważyć należy niewielki wzrost, tj. o 31 ofert pracy na korzyść roku 2014. Największy wzrost liczby ofert pracy w 2014 roku w stosunku do 2013 roku wystąpił w grupach zawodów:

- „**Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” – wzrost o 138 ofert,
- „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” – wzrost o 38 ofert.

Niewielki wzrost liczby ofert pracy w 2014 roku w porównaniu do 2013 roku zanotowano w grupach zawodów:

- „**Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**” – wzrost o 11 ofert,
- „**Pracownicy przy pracach prostych**” – wzrost o 8 ofert,
- „**Specjaliści**” – wzrost o 5 ofert.

Natomiast spadek liczby ofert zgłoszonych w 2014 roku w porównaniu z liczbą ofert zgłoszoną w 2013 roku wystąpił w następujących grupach zawodów:

- „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” – spadek o 151 ofert,
- „**Pracownicy biurowi**” – spadek o 12 ofert,
- „**Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**” – spadek o 6 ofert.

W grupie zawodów „**Technicy i inny średni personel**” liczba zgłoszonych ofert pracy w 2014 roku oraz 2013 roku wyniosła 308.

Dla grup zawodów „**Bez zawodu**” oraz „**Sily zbrojne**” nie zgłoszono ofert w 2013 i 2014 roku.

Wśród zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej najwięcej ofert wpłynęło w grupach zawodowych:

- „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” wpłynęło 796 ofert,
- „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” wpłynęły 654 oferty,
- „**Pracownicy biurowi**” wpłynęło 457 ofert,
- „**Specjaliści**” wpłynęło 339 ofert,
- „**Pracownicy przy pracach prostych**” wpłynęło 330 ofert,
- „**Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” wpłynęło 311 ofert,
- „**Technicy i inny średni personel**” wpłynęło 308 ofert.

Niewielka ilość ofert wpłynęła w grupach zawodów:

- „**Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**” wpłynęło 20 ofert,
- „**Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy**” wpłynęło 14 ofert.

Nie odnotowano wpływu oferty pracy w grupie zawodów „**Sily zbrojne**” oraz „**Bez zawodu**”. Brak ofert pracy dla osób nie posiadających zawodu wskazuje na brak zainteresowania ze strony pracodawców w zatrudnianiu osób bez kwalifikacji.

Poniżej, na podstawie analizy danych o ofertach pracy zgłoszonych w 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu, wskazano 30 zawodów, w których odnotowano największe zapotrzebowanie pracodawców:

- sprzedawca -	239, w tym 170 ofert pracy subsydiowanej
- robotnik gospodarczy -	230, w tym 206 ofert pracy subsydiowanej
- pozostali pracownicy obsługi biurowej -	175, w tym 165 ofert pracy subsydiowanej
- robotnik budowlany -	153, w tym 76 ofert pracy subsydiowanej
- szwaczka -	153, w tym 7 ofert pracy subsydiowanej
- kierowca samochodu ciężarowego -	85, w tym 17 ofert pracy subsydiowanej
- magazynier -	75, w tym 54 oferty pracy subsydiowanej
- technik prac biurowych -	73, w tym 69 ofert pracy subsydiowanej
- technik handlowiec -	56, w tym 9 ofert pracy subsydiowanej
- spawacz metodą MAG -	52, w tym 1 oferta pracy subsydiowanej
- kucharz -	45, w tym 29 ofert pracy subsydiowanej
- kierowca samochodu dostawczego -	45, w tym 28 ofert pracy subsydiowanej
- kelner -	43, w tym 30 ofert pracy subsydiowanej
- przedstawiciel handlowy -	42, w tym 16 ofert pracy subsydiowanej
- kierowca ciągnika siodłowego -	40, w tym 1 oferta pracy subsydiowanej

- elektryk -	31, w tym 1 oferta pracy subsydiowanej
- księgowy -	31, w tym 21 ofert pracy subsydiowanej
- sprzątaczką biurową -	30, w tym 9 ofert pracy subsydiowanej
- pomoc kuchenna -	30, w tym 27 ofert pracy subsydiowanej
- doradca finansowy -	29
- stolarz -	28, w tym 25 ofert pracy subsydiowanej
- wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych -	27, w tym 26 ofert pracy subsydiowanej
- brukarz -	26, w tym 11 ofert pracy subsydiowanej
- sprzedawca w stacji paliw -	24, w tym 9 ofert pracy subsydiowanej
- monter konstrukcji stalowych -	24
- fizjoterapeuta -	22, w tym 19 ofert pracy subsydiowanej
- archiwista -	21, w tym 21 ofert pracy subsydiowanej
- technik administracji -	21, w tym 21 ofert pracy subsydiowanej
- kasjer handlowy -	21, w tym 15 ofert pracy subsydiowanej
- pracownik kancelaryjny -	20, w tym 20 ofert pracy subsydiowanej.

Znacząca ilość ofert pracy realizowana była w ramach zatrudnienia subsydiowanego na co wskazują powyższe dane. Wsparcie dla pracodawców poprzez subsydiowane zatrudnienie umożliwiło wielu osobom bezrobotnym wejście lub powrót na rynek pracy. Analizując dane o ofertach pracy gromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu można stwierdzić, że bez wsparcia środkami Funduszu Pracy lub EFS pozyskanie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych byłoby znacznie trudniejsze, a czasami wręcz niemożliwe. Wielu bezrobotnych prawdopodobnie nie miałoby szans wejść lub powrócić na rynek pracy. Struktura ofert pracy pod względem zawodów wskazuje również na duże zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób w branży usługowej, przemysłowej, transportowej oraz handlowej. Niewątpliwie pracodawcy potrzebują także wykwalifikowanych pracowników oraz specjalistów.

4 ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu opisać rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi. Pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i ma służyć pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Dane wynikowe monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych zostały określone za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) wskazanego w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest mierzony jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie badanego okresu.

Przyjęto, że:

- zawody o wskaźniku $>1,1$ to zawody deficytowe, czyli takie, na które występuje na rynku większe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach,
- zawody o wskaźniku $<0,9$ to zawody nadwyżkowe, czyli takie, w których liczba osób poszukujących pracy przekracza liczbę ofert pracy w danych zawodach,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $<0,9-1,1>$ to zawody zrównoważone, czyli takie, na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy porównywalne do liczby osób poszukujących pracy w danych zawodach.

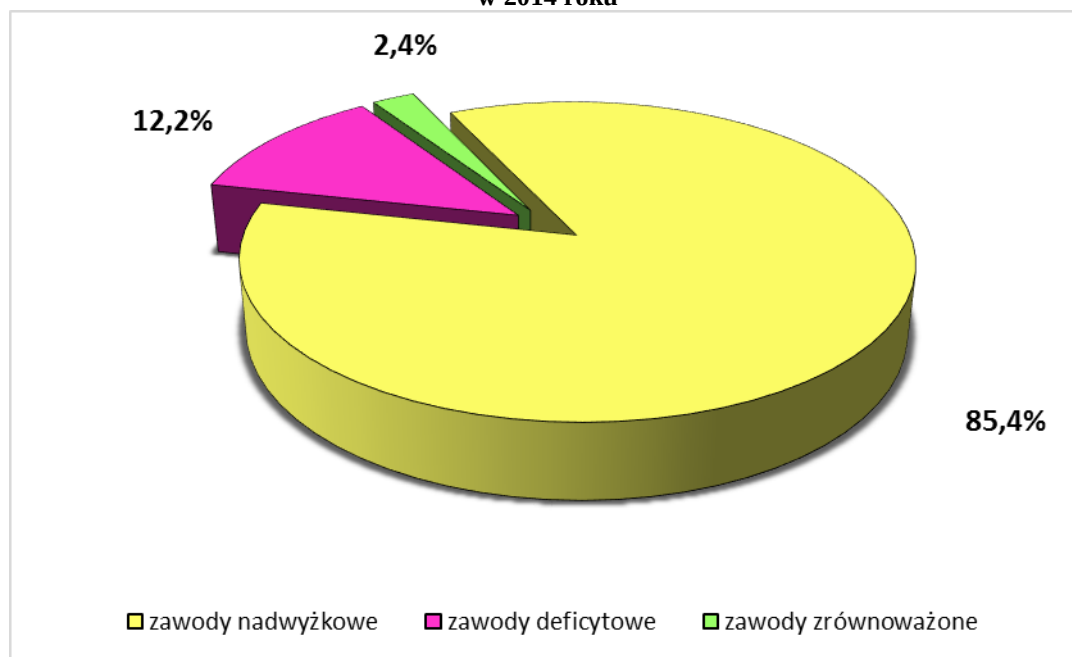
Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o gromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu dane statystyczne nie może w pełni określić rzeczywistej skali zjawiska. Sytuacja ta spowodowana jest między innymi rozbieżnością w klasyfikowaniu osób bezrobotnych w trakcie rejestracji, części osób przypisywany jest zawód wykonywany, części zawód wyuczony, w rejestrach urzędu są także osoby bezrobotne, które posiadają umiejętności i kwalifikacje do wykonywania więcej niż jednego zawodu, natomiast sklasyfikowani są pod jednym kodem zawodu, zazwyczaj ostatnio wykonywanym lub wyuczonym. Bezrobotni posiadający więcej niż jeden zawód mają większe szanse na znalezienie pracy, a mogą ją znaleźć zarówno w zawodach nadwyżkowych, jak i deficytowych.

4.1 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Na koniec grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 9 220 osób bezrobotnych, w tym 7 565 osób posiadających zawód. W okresie 2014 roku do tut. Urzędu napłynęło 9 975 osób bezrobotnych oraz 3 229 ofert pracy.

Analiza rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jarosławskim w 2014 roku wykazała, że wśród 41 grup zawodów, 35 pozycji stanowią zawody nadwyżkowe (wskaźnik intensywności $<0,9$), 5 pozycji stanowią zawody deficytowe (wskaźnik intensywności $>1,1$), 1 pozycja stanowi zawody zrównoważone (wskaźnik intensywności $<0,9-1,1>$). Dla porównania w 2013 roku wśród 42 grup zawodów, 34 pozycje stanowiły zawody nadwyżkowe, 6 pozycji stanowiły zawody deficytowe, natomiast 2 pozycje stanowiły zawody zrównoważone. Powyższe dane wskazują, iż rynek pracy w powiecie jarosławskim styka się z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Wykres 8 Struktura zawodów nadwyżkowych, deficytowych i zrównoważonych w powiecie jarosławskim w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-5

W Tabeli 11 przedstawiono ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup zawodów.

Tabela 11 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup zawodów (2014 rok)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4
1	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0,0000
2	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
3	"03"	Żołnierze szeregowi	0,0000
4	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000
5	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0299
6	"62"	Leśnicy i rybacy	0,0500
7	"82"	Monterzy	0,0625
8	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0750
9	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0769
10	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,1016
11	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1020
12	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1176
13	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,1269
14	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1338
15	"35"	Technicy informatycy	0,1343
16	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1389
17	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1925
18	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,1947
19	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,1960
20	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2917
21	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,3860
22	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,3939
23	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,4026
24	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,4503
25	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,4590
26	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,5169
27	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5462
28	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,5930
29	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,6154
30	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,6750
31	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,6755
32	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,7039
33	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,7477
34	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,7761
35	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,8333
36	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,9545
37	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,3247
38	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,4286
39	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1,6667
40	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	2,2941
41	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,7377

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-5

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu w grupie zawodów elementarnych, możemy w 2014 roku wyróżnić 326 grup zawodów, w których:

- 250 to grupy zawodów nadwyżkowych, o 15 mniej niż w 2013 roku,
- 21 to grupy zawodów zrównoważonych, o 2 więcej niż w 2013 roku,
- 55 to grupy zawodów deficytowych, o 15 więcej niż w 2013 roku.

Poniżej w Tabeli 12 zamieszczono 30 grup zawodów nadwyżkowych, które na koniec roku 2014 roku osiągnęły najwyższy wskaźnik intensywności:

Tabela 12 Grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie jarosławskim (2014 rok)

Nazwa grupy zawodów	Kod grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Ekonomiści	"2631"	0,0083
Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	"2422"	0,0092
Technicy technologii żywności	"3144"	0,0215
Monterzy izolacji	"7124"	0,0227
Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	"2351"	0,0253
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	"3119"	0,0260
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	"8341"	0,0310
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	"8160"	0,0317
Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	"2421"	0,0345
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	"3432"	0,0400
Lakiernicy	"7132"	0,0400
Zamiatacze i pokrewni	"9613"	0,0426
Analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	"2519"	0,0526
Robotnicy leśni i pokrewni	"6210"	0,0526
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	"7233"	0,0541
Analitycy finansowi	"2413"	0,0588
Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	"2441"	0,0588
Technicy mechanicy	"3115"	0,0591
Specjaliści do spraw społecznych	"2635"	0,0667
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	"3255"	0,0811
Technicy budownictwa	"3112"	0,0896
Ogrodnicy	"6113"	0,0896
Dekarze	"7121"	0,0909
Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	"9312"	0,0923
Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	"2431"	0,0952
Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	"2289"	0,0952
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	"7122"	0,0976
Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	"7421"	0,1000
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	"3512"	0,1034
Murarze i pokrewni	"7112"	0,1082

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-6

Wśród 30 grup zawodów deficytowych, które osiągnęły najwyższy wskaźnik intensywności na koniec 2014 roku znalazły się grupy zawodów przedstawione w tabeli poniżej:

Tabela 13 Grupy zawodów deficytowych w powiecie jarosławskim (2014 rok)

Nazwa grupy zawodów	Kod grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Doradcy finansowi i inwestycyjni	"2412"	14,5000
Pracownicy stacji obsługi pojazdów	"5245"	12,0000
Asystenci nauczycieli	"5312"	12,0000
Archiwiści i muzealnicy	"2621"	10,5000
Sekretarze medyczni i pokrewni	"3344"	9,0000
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	"8142"	7,5000
Czyszciciele pojazdów	"9122"	6,0000
Sekretarki (ogólne)	"4120"	5,0000
Pracownicy obsługi biurowej	"4110"	4,7018
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	"2433"	4,0000
Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	"8172"	4,0000
Agenci ubezpieczeniowi	"3321"	3,5000
Księgowi	"3313"	3,4444
Nauczyciele kształcenia zawodowego	"2320"	3,3333
Listonosze i pokrewni	"4412"	3,3333
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	"3423"	3,2500
Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	"2622"	3,0000
Instruktorzy nauki jazdy	"5165"	3,0000
Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	"3312"	3,0000
Kasjerzy i sprzedawcy biletów	"5230"	3,0000
Introligatorzy i pokrewni	"7323"	3,0000
Zaopatrzeniowcy	"3323"	2,8333
Spawacze i pokrewni	"7212"	2,6071
Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	"3433"	2,5000
Kierowcy samochodów ciężarowych	"8332"	2,1552
Farmaceuci	"2281"	2,0000
Windykatorzy i pokrewni	"4214"	2,0000
Organizatorzy konferencji i imprez	"3332"	2,0000
Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	"3422"	2,0000
Gońcy, багаżowi i pokrewni	"9621"	2,0000

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-6

Natomiast zawody zrównoważone w 2014 roku pod względem wskaźnika intensywności wystąpiły w grupach zawodowych podanych w Tabeli 14.

Tabela 14 Grupy zawodów zrównoważonych w powiecie jarosławskim (2014 rok)

Nazwa grupy zawodów	Kod grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	"2359"	1,0345
Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	"4226"	1,0000
Technicy chemicy i pokrewni	"3116"	1,0000
Technicy medyczni i dentystyczni	"3214"	1,0000
Chemicy	"2113"	1,0000
Inżynierowie elektrycy	"2151"	1,0000
Programiści aplikacji	"2514"	1,0000
Pracownicy działów kadr	"4415"	1,0000
Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	"3259"	1,0000
Audiofonolodzy i logopedzi	"2285"	1,0000
Kowale i operatorzy pras kuźniczych	"7221"	1,0000
Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	"7514"	1,0000
Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	"8155"	1,0000
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	"8141"	1,0000
Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	"8342"	1,0000
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	"8114"	1,0000
Drukarze	"7322"	1,0000
Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	"5419"	1,0000
Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	"3412"	0,9583
Elektrycy budowlani i pokrewni	"7411"	0,9556
Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	"7523"	0,9000

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-6

Na jarosławskim rynku pracy w 2014 roku 721 zawodów stanowiły zawody nadwyżkowe, czyli takie, w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie jest wyższa od średniej miesięcznej liczby ofert pracy wpływających w danym zawodzie. Wśród nich wystąpiło aż 587 zawodów maksymalnie nadwyżkowych, czyli takich, w których współczynnik intensywności nadwyżki przyjął wartość „0,0000”, co oznacza, że w badanym okresie nie zgłoszono ofert pracy w tych zawodach. W tabeli poniżej przedstawiono 30 zawodów nadwyżkowych w powiecie jarosławskim w 2014 roku, wyodrębnionych na podstawie wielkości wartości wskaźnika intensywności, z pominięciem zawodów tzw. „pozostałych” czyli takich, których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0 oraz zawodów, gdzie wskaźnik nadwyżki przyjmuje wartość MAX.

Tabela 15 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki (2014 rok)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"263102"	Ekonomista	0,0833	10,0833	10	0,0083
"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,25	9,5	9,25	0,0263
"712401"	Monter izolacji budowlanych*	0,0833	3,1667	3,0833	0,0263
"241306"	Specjalista do spraw finansów	0,0833	2,4167	2,3333	0,0345
"933304"	Robotnik magazynowy	0,0833	2	1,9167	0,0417
"311504"	Technik mechanik*	0,5	11,8333	11,3333	0,0423
"961302"	Robotnik placowy	0,3333	7,8333	7,5	0,0426
"713203"	Lakiernik samochodowy	0,0833	1,9167	1,8333	0,0435
"311206"	Technik drogownictwa*	0,1667	3,3333	3,1667	0,0500
"712601"	Hydraulik	0,1667	3,25	3,0833	0,0513
"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	0,1667	2,9167	2,75	0,0571
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,5833	9,6667	9,0833	0,0603
"311204"	Technik budownictwa*	0,3333	5,1667	4,8333	0,0645
"233011"	Nauczyciel języka niemieckiego	0,0833	1,1667	1,0833	0,0714
"723310"	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	0,0833	1,1667	1,0833	0,0714
"932913"	Sortowacz	0,0833	1,1667	1,0833	0,0714
"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,25	3,3333	3,0833	0,0750
"235912"	Pedagog szkolny	0,0833	1,0833	1	0,0769
"711202"	Murarz*	1,25	15,75	14,5	0,0794
"712101"	Dekarz*	0,0833	0,9167	0,8333	0,0909
"712204"	Posadzkarz*	0,5833	6,25	5,6667	0,0933
"241103"	Specjalista do spraw rachunkowości	0,3333	3,3333	3	0,1000
"931205"	Robotnik drogowy	0,5	4,9167	4,4167	0,1017
"351203"	Technik informatyk*	0,5	4,6667	4,1667	0,1071
"228903"	Kosmetolog	0,1667	1,5	1,3333	0,1111
"325601"	Ratownik medyczny*	0,0833	0,75	0,6667	0,1111
"613003"	Rolnik*	0,1667	1,5	1,3333	0,1111
"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,25	2,25	2	0,1111
"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	0,25	2,25	2	0,1111
"722314"	Tokarz w metalu	0,3333	2,9167	2,5833	0,1143

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-4

Zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy dla licznie rejestrujących się w 2014 roku bezrobotnych to między innymi:

- **technik ekonomista** (kod zawodu: 331403) – napływ 151 osób, w tym 118 kobiet, brak ofert pracy,
- **specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych** (kod zawodu: 242222) – napływ 138 osób bezrobotnych, w tym 80 kobiet, brak ofert pracy,
- **kucharz malej gastronomii** (kod zawodu: 512002) – napływ 135 osób, w tym 83 kobiety, brak ofert pracy,
- **dziewiarz** (kod zawodu: 731802) – napływ 89 osób bezrobotnych, w tym 79 kobiet, brak ofert pracy,
- **mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych** (kod zawodu: 834103) – napływ 93 osób bezrobotnych, brak ofert pracy,
- **technik żywienia i gospodarstwa domowego** (kod zawodu: 322002) – napływ 87 osób bezrobotnych, w tym 64 kobiet, brak ofert pracy,
- **pedagog** (kod zawodu: 235107) – napływ 78 osób bezrobotnych, w tym 43 kobiety, brak ofert pracy,
- **specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych** (kod zawodu: 242218) – napływ 74 osób bezrobotnych, w tym 48 kobiet, brak ofert pracy,
- **mistrz produkcji w budownictwie ogólnym** (kod zawodu: 312304) – napływ 70 osób bezrobotnych, w tym 4 kobiety, brak ofert pracy,
- **technik rolnik** (kod zawodu: 314207) – napływ 59 osób bezrobotnych, w tym 26 kobiet, brak ofert pracy.

Ofert pracy nie zgłoszono również dla osób nie posiadających kwalifikacji do wykonywania określonego zawodu, sklasyfikowanych w grupie „Bez zawodu”.

Na podstawie gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu danych zidentyfikowano 211 zawodów deficytowych, czyli takich, w których liczba ofert pracy w danym zawodzie przewyższa liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem w badanym okresie czasu. Wśród nich wystąpiło 120 zawodów maksymalnie deficytowych, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu przyjął wartość MAX, co oznacza, że w 2014 roku do tut. Urzędu wpłynęły oferty pracy w zawodach, w których nie było zarejestrowanych bezrobotnych. Poniżej w Tabeli 16 przedstawiono 30 zawodów deficytowych wyodrębnionych w oparciu o wskaźnik intensywności, z pominięciem zawodów tzw. „pozostałych” czyli takich,

których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0 oraz zawodów, gdzie wskaźnik deficytu przyjmuje wartość MAX.

Tabela 16 30 zawodów deficytowych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu (2014 rok)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"721204"	Spawacz metodą MAG	4,3333	0,0833	-4,25	52,0000
"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	2	0,0833	-1,9167	24,0000
"411003"	Pracownik kancelaryjny	1,6667	0,0833	-1,5833	20,0000
"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	3,3333	0,1667	-3,1667	20,0000
"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,25	0,0833	-1,1667	15,0000
"241202"	Doradca finansowy	2,4167	0,1667	-2,25	14,5000
"333105"	Spedytor	1	0,0833	-0,9167	12,0000
"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	1	0,0833	-0,9167	12,0000
"262101"	Archiwista	1,75	0,1667	-1,5833	10,5000
"234111"	Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej	0,8333	0,0833	-0,75	10,0000
"334402"	Sekretarka medyczna	0,75	0,0833	-0,6667	9,0000
"712616"	Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych	0,75	0,0833	-0,6667	9,0000
"325907"	Terapeuta zajęciowy*	0,6667	0,0833	-0,5833	8,0000
"216601"	Grafik komputerowy DTP	0,5833	0,0833	-0,5	7,0000
"811104"	Operator koparki	1,3333	0,25	-1,0833	5,3333
"343301"	Bibliotekarz*	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000
"412001"	Sekretarka	1,6667	0,3333	-1,3333	5,0000
"441203"	Listonosz	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000
"814206"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	1,25	0,25	-1	5,0000
"912102"	Pracznia	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	3,75	0,9167	-2,8333	4,0909
"422603"	Rejestratorka medyczna	0,3333	0,0833	-0,25	4,0000
"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,6667	0,1667	-0,5	4,0000
"933309"	Wagowy	0,3333	0,0833	-0,25	4,0000
"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	0,9167	0,25	-0,6667	3,6667
"332101"	Agent ubezpieczeniowy	0,5833	0,1667	-0,4167	3,5000
"523002"	Kasjer handlowy	1,75	0,5	-1,25	3,5000
"331301"	Księgowy	2,5833	0,75	-1,8333	3,4444
"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,25	0,6667	-1,5833	3,3750
"234108"	Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej	0,8333	0,25	-0,5833	3,3333

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-4

4.2 Zawody zrównoważone

Na jarosławskim rynku pracy w 2014 roku odnotowano 34 zawody zrównoważone, czyli takich, w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie jest równa średniej miesięcznej liczbie ofert pracy. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) dla zawodów zrównoważonych mieści się w przedziale $<0,9-1,1>$. W tabeli poniżej przedstawiono zawody zrównoważone, z pominięciem zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0.

Tabela 17 Zawody zrównoważone (2014 rok)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"214102"	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0,1667	0,1667	0	1,0000
"216602"	Grafik komputerowy multimedialny	0,1667	0,1667	0	1,0000
"228502"	Logopeda	0,0833	0,0833	0	1,0000
"232002"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych artystycznych	0,1667	0,1667	0	1,0000
"242221"	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu	0,0833	0,0833	0	1,0000
"244101"	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,0833	0,0833	0	1,0000
"251401"	Programista aplikacji	0,0833	0,0833	0	1,0000
"311202"	Laborant budowlany	0,0833	0,0833	0	1,0000
"311603"	Technik technologii chemicznej*	0,1667	0,1667	0	1,0000
"321103"	Technik elektroradiolog*	0,25	0,25	0	1,0000
"325401"	Technik fizjoterapii	0,0833	0,0833	0	1,0000
"332201"	Ekspozytor towarów (merchandise)	0,0833	0,0833	0	1,0000
"333101"	Agent celny	0,0833	0,0833	0	1,0000
"343203"	Florysta*	0,1667	0,1667	0	1,0000
"351404"	Projektant stron internetowych (webmaster)	0,0833	0,0833	0	1,0000
"421101"	Asystent usług pocztowych	0,25	0,25	0	1,0000
"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,3333	0,3333	0	1,0000
"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	0,1667	0,1667	0	1,0000
"712202"	Glazurnik	0,0833	0,0833	0	1,0000
"721206"	Spawacz metodą TIG	0,0833	0,0833	0	1,0000
"721405"	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	0,0833	0,0833	0	1,0000
"722101"	Kowal*	0,0833	0,0833	0	1,0000
"751106"	Ubojowy	0,1667	0,1667	0	1,0000
"751401"	Młynarz	0,0833	0,0833	0	1,0000

"752208"	Stolarz meblowy	0,25	0,25	0	1,0000
"815501"	Operator agregatów natryskowych	0,1667	0,1667	0	1,0000
"817207"	Operator strugarek i frezarek do drewna	0,0833	0,0833	0	1,0000
"818124"	Topiarz szkła	0,0833	0,0833	0	1,0000
"821902"	Monter mebli	0,0833	0,0833	0	1,0000

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-4

5 ANALIZA ZAWODÓW GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE

Opracowanie rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie zostało oparte na wskaźnikach obliczanych jako stosunek osób zarejestrowanych w danym zawodzie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do liczby osób zarejestrowanych w tym zawodzie.

5.1 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie jarosławskim

Analizując wskaźnik długotrwałego bezrobocia w 41 grupach zawodów (według dwucyfrowego kodu zawodów) warto zwrócić uwagę na zawody, które mogą powodować długotrwałe bezrobocie, a więc pozostawanie w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu powyżej 12 miesięcy, co stwarza bardzo niekorzystną sytuację na rynku pracy dla osób posiadających zawody z poniższych grup.

Tabela 18 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie jarosławskim (2014 rok)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0,0000
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000
3	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,1000
4	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1935
5	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2114
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2177
7	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2255
8	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2545
9	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2765
10	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2887
11	"35"	Technicy informatycy	0,3191
12	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,3333
13	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,3462
14	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,3500
15	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,3623
16	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,3636
17	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3846
18	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,3926
19	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,3939
20	"82"	Monterzy	0,4000
21	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4058
22	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,4080
23	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4107
24	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4180

25	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,4396
26	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4531
27	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,4615
28	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4841
29	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4943
30	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5122
31	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5257
32	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,5293
33	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5300
34	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5385
35	"62"	Leśnicy i rybacy	0,5714
36	"03"	Żołnierze szeregowi	0,5714
37	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5714
38	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5876
39	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,5882
40	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,6667
41	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,6818

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-7

5.2 Analiza bezrobocia wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Struktura osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu pod względem rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy została przedstawiona w Tabeli 19.

Tabela 19 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (dane na 31.12.2013 i 31.12.2014)

Kod sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD	31.12.2013	31.12.2014	wzrost/ spadek*
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	358	387	29
B. GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	25	18	-7
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	1179	1081	-98
D. WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	12	12	0
E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	63	60	-3
F. BUDOWNICTWO	1403	1346	-57
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	1651	1535	-116
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	218	205	-13
I. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	208	195	-13
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	44	45	1
K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	74	73	-1
L. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	53	51	-2
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	213	257	44
N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	429	457	28

O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	471	395	-76
P. EDUKACJA	162	155	-7
Q. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	143	156	13
R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	112	28	-84
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	331	352	21
T. GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	42	42	0
U. ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0
DZIAŁALNOŚĆ NIEZIDENTYFIKOWANA	6	5	-1
DOTYCHCZAS NIEPRACUJĄCY	2847	2365	-482
RAZEM	10044	9220	-824

*wzrost/spadek w porównaniu do 2013 roku

Źródło: Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 za I i II półrocze 2014 roku, opracowanie własne

Analizując dane dotyczące osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na dzień 31 grudnia 2014 roku pod względem ostatniego miejsca pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zauważyć należy, że najwięcej, aż 1 535 osób, tj. 16,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych przed rejestracją pracowało w branży sklasyfikowanej według PKD do działu „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, 1 346 osób, tj. 14,6% ogółu zarejestrowanych pracowało w branżach związanych z działem „Budownictwo”, 1 081 osób, tj. 11,7% ogółu zarejestrowanych pracowało w branżach sklasyfikowanych jako „Przetwórstwo przemysłowe”, natomiast największą grupę 2 365, tj. 25,7% osób ogólnie zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowią osoby bezrobotne dotychczas niepracujące. W porównaniu do danych z dnia 31 grudnia 2013 roku największy wzrost liczby osób bezrobotnych pod względem ostatniego miejsca pracy zanotowano w branżach sklasyfikowanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w działach:

- „**Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna**” – wzrost o 44 osoby, zarejestrowanych 257,
- „**Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo**” – wzrost o 29 osób, zarejestrowanych 387,
- „**Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca**” – wzrost o 28 osób, zarejestrowanych 457,
- „**Pozostała działalność usługowa**” – wzrost o 21 osób, zarejestrowanych 352,
- „**Opieka zdrowotna i pomoc społeczna**” – wzrost o 13 osób, zarejestrowanych 156,
- „**Informacja i komunikacja**” – wzrost o 1 osobę, zarejestrowanych 45.

Spadek liczby osób bezrobotnych w grudniu 2014 roku w stosunku do grudnia 2013 roku pod względem ostatniego miejsca pracy zanotowano w branżach sklasyfikowanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w działach:

- „**Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**” – spadek o 116 osób, zarejestrowanych 1 535,
- „**Przetwórstwo przemysłowe**” – spadek o 98 osób, zarejestrowanych 1 081,
- „**Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją**” – spadek o 84 osoby, zarejestrowanych 28,
- „**Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne**” – spadek o 76, zarejestrowanych 395
- „**Budownictwo**” – spadek o 57 osób, zarejestrowanych 1 346,
- „**Transport i gospodarka magazynowa**” – spadek o 13 osób, zarejestrowanych 205,
- „**Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi**” – spadek o 13 osób, zarejestrowanych 195,
- „**Górnictwo i wydobywanie**” – spadek o 7 osób, zarejestrowanych 18,
- „**Edukacja**” – spadek o 7 osób, zarejestrowanych 155.

Pozostałe sekcje działalności zanotowały niewielki spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec 2014 roku lub liczba bezrobotnych nie zmieniła się w porównaniu z analogicznym okresem 2013 roku.

Natomiast wśród osób sklasyfikowanych do grupy „dotychczas niepracujący” na dzień 31 grudnia 2014 roku (2 365 osób) nastąpił spadek o 482 osoby w stosunku do analogicznego okresu roku 2013 (2 847 osób).

Poniżej przedstawiono strukturę napływu bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy.

Tabela 20 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie jarosławskim w 2014 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Bezrobotni stan na koniec 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Oferty pracy stan na koniec 2014 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	441	387	21	0
Górnictwo i wydobywanie	21	18	8	0
Przetwórstwo przemysłowe	958	1081	390	4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11	12	64	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	47	60	14	0
Budownictwo	1657	1346	394	2
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1509	1535	690	4

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	246	205	147	0
Transport i gospodarka magazynowa	243	195	215	1
Informacja i komunikacja	53	45	39	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	94	73	72	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	40	51	7	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	364	257	128	1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	629	457	146	5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	351	395	339	1
Edukacja	205	155	194	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	165	156	173	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	62	28	86	0
Pozostała działalność usługowa	274	352	102	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	35	42	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	5	5	0	0
Ogółem	7410	6855	3229	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-9

Na podstawie przedstawiony w Tabeli 20 danych można stwierdzić, że najwięcej ofert pracy w 2014 roku zgłoszono w sekcjach:

- **„Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”** - wpłynęło 690 ofert pracy, tj. o 105 ofert więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 1 509 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- **„Budownictwo”** wpłynęły 394 oferty pracy, tj. 42 ofert więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 1 657 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- **„Przetwórstwo przemysłowe”** wpłynęło 390 oferty pracy, tj. o 28 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 958 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- **„Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”** - wpłynęło 339 oferty pracy, tj. o 213 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 351 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- **„Transport i gospodarka magazynowa”** wpłynęło 215 ofert pracy, tj. o 107 więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęły 243 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,

- „**Edukacja**” wpłynęło 194 ofert pracy, tj. o 6 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 205 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Opieka zdrowotna i pomoc społeczna**” wpłynęło 173 ofert pracy, tj. o 13 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 165 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi**” wpłynęło 147 ofert pracy, tj. o 41 więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 246 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca**” wpłynęło 146 ofert pracy, tj. o 30 mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 629 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna**” wpłynęło 128 oferty pracy, tj. o 24 więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 364 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Pozostała działalność usługowa**” wpłynęło 102 oferty pracy, tj. o 62 oferty więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęły 274 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji.

Najmniejszą liczbę ofert pracy w 2014 roku zgłoszono w następujących sekcjach:

- „**Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją**” wpłynęło 86 oferty pracy, tj. o 68 mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęły 62 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Działalność finansowa i ubezpieczeniowa**” wpłynęły 72 oferty pracy, tj. o 7 ofert więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęły 94 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych**” wpłynęło 64 ofert pracy, tj. o 38 oferty więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 11 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,
- „**Informacja i komunikacja**” wpłynęło 39 ofert pracy, tj. o 26 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęły 53 osoby pracujące przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,

- „**Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo**” wpłynęło 21 ofert pracy, tj. o 7 ofert więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2013 napłynęło 441 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,

- „**Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją**” wpłynęło 14 ofert pracy, tj. o 4 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 47 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,

- „**Górnictwo i wydobywanie**” wpłynęło 8 ofert pracy, tj. o 5 ofert więcej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 21 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji,

- „**Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości**” wpłynęło 7 ofert pracy, tj. o 9 ofert mniej niż w 2013 roku, jednocześnie w omawianym okresie roku 2014 napłynęło 40 osób pracujących przed rejestracją w urzędzie w ww. sekcji.

W 2013 roku nie zgłoszono ofert pracy w sekcjach:

- „**Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby**” zarówno w roku 2014, jak i roku 2013 nie wpłynęła żadna oferta w tej sekcji, jednocześnie w 2014 roku napłynęło 35 osób pracujących przed rejestracją w ww. sekcji,

- „**Organizacje i zespoły eksterytorialne**” zarówno w roku 2014, jak i roku 2013 nie wpłynęła żadna oferta w tej sekcji, nie zanotowano również rejestracji osób, które pracowały wcześniej w ww. sekcji.

Dla uzupełnienia informacji o ofertach pracy warto przedstawić wskaźnik szansy uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie, który obliczany jest jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie będących w dyspozycji urzędu pracy, a średnim miesięcznym poziomem rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Wskaźnik ten pozwala ustalić, w których zawodach najłatwiej, a w których najtrudniej znaleźć zatrudnienie.

Wśród 41 grup zawodów według kodu dwucyfrowego, w których byli zarejestrowani bezrobotni najwyższą wartość wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy zanotowano w grupach zawodów przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 21 Ranking zawodów (według kodu dwucyfrowego) ze względu na wysoki wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,311
"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,2529
"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,1282
"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,0957
"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,0955
"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0885
"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0709
"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0614
"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0585
"51"	Pracownicy usług osobistych	0,0574
"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,0562
"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,0558
"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0546
"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0535
"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0513

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-10

Wśród 41 grup zawodów według kodu dwucyfrowego, w których byli zarejestrowani bezrobotni najniższą wartość wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy zanotowano w grupach zawodów przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 22 Ranking zawodów (według kodu dwucyfrowego) ze względu na niski wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0,0000
"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
"03"	Żołnierze szeregowi	0,0000
"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000
"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0016
"62"	Leśnicy i rybacy	0,0031
"82"	Monterzy	0,0055
"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0059
"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0065
"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,0094
"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0111
"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0116
"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0128
"35"	Technicy informatycy	0,0154
"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0163

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-10

Wśród 350 zawodów według kodu czterocyfrowego najwyższy wskaźnik szansy uzyskania oferty odnotowano w zawodach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 23 Ranking zawodów (według kodu czterocyfrowego) ze względu na wysoki wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
"2621"	Archiwiści i muzealnicy	7,0000
"5312"	Asystenci nauczycieli	1,3333
"8142"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1,0000
"5245"	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	0,9259
"3433"	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	0,8332
"6123"	Pszczelarze i hodowcy jedwabników	0,8332
"4222"	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,7777
"3141"	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	0,6664
"9621"	Gońcy, bagażowi i pokrewni	0,6664
"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0,6444
"7215"	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0,6154
"1420"	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0,6000
"2281"	Farmaceuci	0,5000
"2320"	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,4762
"5246"	Wydawcy posiłków	0,4583
"2433"	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,4444
"1431"	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	0,4166
"3423"	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,3939
"4120"	Sekretarki (ogólne)	0,3704
"3324"	Pośrednicy handlowi	0,3333

Źródło: opracowanie własne na podstawie T-II/P-11

6 WNIOSKI

Przeprowadzana analiza w zakresie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest źródłem informacji o zachodzących zmianach w obrębie lokalnego rynku, a tym samym umożliwia ukierunkowanie działań zmierzających do przeciwdziałania bezrobociu, które jest obecnie jednym z podstawowych problemów występujących w gospodarce rynkowej. Opracowanie to, nie powinno jednak stanowić jedyne źródła wiedzy o zmianach zachodzących na lokalnym rynku w zakresie bezrobocia i dostępnych ofert pracy, na podstawie którego podejmuje się decyzje dotyczące wyboru kierunku kształcenia młodzieży, określenia ścieżki edukacyjnej placówek oświatowych, czy ustalania kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Analiza ta nie daje pełnego obrazu zmian zachodzących na rynku pracy z uwagi na ograniczone dane źródłowe.

Niniejszy monitoring został oparty wyłącznie na danych statystycznych zgromadzonych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu dotyczących w szczególności zarejestrowanych osób bezrobotnych i zgłoszonych ofert pracy. Dane te nie zawierają informacji o wszystkich osobach bezrobotnych lub poszukujących zatrudnienia, gdyż nie ujmują osób niezarejestrowanych. W przypadku ofert pracy, analiza została oparta wyłącznie na ofertach pracy zgłaszanych przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu, nie ujmując zatem wszystkich ofert pracy dostępnych na jarosławskim rynku pracy. Na podstawie informacji o ilości zgłaszanych ofert pracy można również stwierdzić, że znaczna część pracodawców składając ofertę pracy ubiega się o subsydiowane formy zatrudnienia. Pomimo wzrostu ilości wpływających do tut. Urzędu ofert pracy, wielu pracodawców poszukuje pracowników z wykorzystaniem innych źródeł, tj. Internet, ogłoszenia prasowe.

Opracowany monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest więc narzędziem pomocnym przy badaniu rynku pracy, można traktować go jako źródło wiedzy, pamiętając jednak, aby nie zawężać się do przeprowadzanych w nim analiz. Monitoring ma przede wszystkim pomagać w weryfikowaniu podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i zapobiegania jego skutkom.

Z przedstawionej analizy rynku pracy w oparciu o dostępne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu dane statystyczne nasuwają się następujące wnioski:

- stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim na koniec 2014 roku ukształtowała się na poziomie 17,3% i była niższa o 1.3 punktu procentowego od stopy bezrobocia w analogicznym okresie roku 2013. Wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego,

powiat jarosławski plasował się na 11 miejscu pod względem poziomu stopy bezrobocia na koniec 2014 roku. Utrzymujący się wysoki wskaźnik bezrobocia w powiecie jarosławskim, pomimo zanotowanego spadku w porównaniu do roku 2013 jest odzwierciedleniem dużej liczby osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu. Na koniec 2014 roku liczba bezrobotnych wynosiła 9 220 i była niższa od liczby zarejestrowanych bezrobotnych w analogicznym okresie roku 2013 o 824 osoby.

- ✓ osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2014 roku stanowiły 90,7% ogółu zarejestrowanych, w tym osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 65,4% ogółu zarejestrowanych, osoby bez wykształcenia średniego 52,7% ogółu zarejestrowanych. Utrzymująca się wysoka liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przede wszystkim osób długotrwale bezrobotnych wskazuje na konieczność obejmowania przedstawicieli ww. grupy działaniami aktywizacyjnymi, w celu ograniczania pogłębiającego się bezrobocia. W roku 2014 po znowelizowaniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zmieniła się struktura osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 11 kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujętych w ustawie obowiązującej do 26 maja 2014 roku zastąpiono 7 kategoriami, w tym wprowadzono 4 nowe kategorie (bezrobotni do 30 roku życia; bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej; bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia; bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia), a 3 pozostawiono bez zmian (bezrobotni długotrwale; bezrobotni powyżej 50 roku życia; bezrobotni niepełnosprawni).
- najliczniej reprezentowane na dzień 31 grudnia 2014 roku wśród bezrobotnych grupy zawodów to: „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (zarejestrowane 2 374 osoby), grupa „Bez zawodu” skupiająca osoby bezrobotne nie posiadające zawodu (zarejestrowanych 1 655 osób), „Technicy i średni personel” (zarejestrowane 1 333 osoby), „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” (zarejestrowanych 1 208 osób), „Specjaliści” (zarejestrowanych 1 095 osób).
- najliczniej reprezentowane na dzień 31 grudnia 2014 roku wśród bezrobotnych zawody to: sprzedawca (zarejestrowanych 535 osób), szwaczka (zarejestrowane 223 osoby), murarz (zarejestrowane 204 osoby), robotnik budowlany (zarejestrowanych 190 osób), technik ekonomista (zarejestrowane 173 osoby), ślusarz (zarejestrowanych 166 osób), cukiernik (zarejestrowanych 155 osób), dziewiarz (zarejestrowane 153 osoby), krawiec

(zarejestrowanych 137 osób), kucharz (zarejestrowane 133 osoby), kucharz małej gastronomii (zarejestrowanych 137 osób), robotnik gospodarczy (zarejestrowanych 127 osób), robotnik placowy (zarejestrowanych 112 osób), technik mechanik (zarejestrowanych 109 osób), specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (zarejestrowane 104 osoby). Dane te wskazują na dużą ilość osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do pracy w branży przemysłowej, gastronomicznej, usługowej i budowlanej.

- największy napływ bezrobotnych w 2014 roku zanotowano w zawodach: sprzedawca (napływ 437 osób, w tym 333 kobiet), szwaczka (napływ 226 osób, w tym 174 kobiet), robotnik budowlany (napływ 196 osób), murarz (napływ 189 osób), ślusarz (napływ 166 osób), technik ekonomista (napływ 151 osób, w tym 118 kobiet), technik mechanik (napływ 142 osób, w tym 2 kobiet), specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (napływ 138 osób, w tym 80 kobiet), kucharz małej gastronomii (napływ 135 osób, w tym 83 kobiet), robotnik gospodarczy (napływ 124 osób, w tym 28 kobiet), przeważającą liczbę w napływie osób bezrobotnych stanowiły jednak osoby nie posiadające zawodu (napływ 1 935 osób, w tym 797 kobiet).
- w 2014 roku nieznacznie, tj. o 31 wzrosła w stosunku do analogicznego okresu roku 2013 liczba przyjętych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu ofert pracy, łącznie w 2014 roku wpłynęło 3 229 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z tego 1 895 ofert dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego.
- największa liczba ofert pracy w 2014 roku skierowana była do zawodów: sprzedawca (239 ofert, w tym 170 ofert pracy subsydiowanej), robotnik gospodarczy (230 ofert, w tym 206 ofert pracy subsydiowanej), pozostali pracownicy obsługi biurowej (175 ofert, w tym 165 ofert pracy subsydiowanej), robotnik budowlany (153 oferty, w tym 76 ofert pracy subsydiowanej), szwaczka (153 oferty, w tym 7 ofert pracy subsydiowanej), kierowca samochodu ciężarowego (85 ofert, w tym 17 ofert pracy subsydiowanej), magazynier (75 ofert, w tym 54 oferty pracy subsydiowanej), technik prac biurowych (73 oferty, w tym 69 ofert pracy subsydiowanej), technik handlowiec (56 ofert, w tym 9 ofert pracy subsydiowanej), spawacz metodą MAG (52 oferty, w tym 1 oferta pracy subsydiowanej).

- zidentyfikowano zawody nadwyżkowe, deficytowe oraz zrównoważone, z których najwyższe wskaźniki intensywności osiągnęły zawody:
 - **nadwyżkowe** – ekonomista, specjalista administracji publicznej, monter izolacji budowlanych, specjalista do spraw finansów, robotnik magazynowy, technik mechanik, robotnik placowy, lakiernik samochodowy, technik drogownictwa, hydraulik, specjalista zastosowań informatyki, mechanik pojazdów samochodowych, technik budownictwa, nauczyciel języka niemieckiego, mechanik - monter maszyn i urządzeń,
 - **deficytowe** – spawacz metodą MAG, sprzedawca w stacji paliw, pracownik kancelaryjny, kierowca ciągnika siodłowego, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, doradca finansowy, spedytor, asystent nauczyciela przedszkola, archiwista, nauczyciel matematyki w szkole podstawowej, sekretarka medyczna, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, terapeuta zajęciowy, grafik komputerowy DTP, operator koparki,
 - **zrównoważone** – inżynier organizacji i planowania produkcji, grafik komputerowy multimediiów, logopeda, nauczyciel przedmiotów zawodowych artystycznych, specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu, pośrednik w obrocie nieruchomościami, programista aplikacji, laborant budowlany, technik technologii chemicznej, technik elektroradiolog, technik fizjoterapii, ekspozytor towarów (merchandiser), agent celny, florysta, projektant stron internetowych (webmaster).
- wyselekcjonowano grupy zawodów według kodu dwucyfrowego, które generują w powiecie jarosławskim długotrwałe bezrobocie, najwyższy wskaźnik osiągnęły zawody z grupy: podoficerowie sił zbrojnych; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni; rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby; specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych; specjaliści nauczania i wychowania; specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych; specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania; specjaliści do spraw zdrowia; specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury; średni personel do spraw zdrowia; technicy informatycy; kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych; robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie; pracownicy obsługi klienta; średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny.
- wyselekcjonowano grupy zawodów, w których łatwiej jest znaleźć pracę (wskaźnik uzyskania oferty jest wysoki): sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni; pozostali pracownicy obsługi biura; kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych

branżach usługowych; pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki; pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej; specjaliści do spraw zdrowia; kierowcy i operatorzy pojazdów; pracownicy opieki osobistej i pokrewni; specjaliści nauczania i wychowania; pracownicy usług osobistych.

- wyselekcjonowano grupy zawodów, w których trudniej znaleźć pracę (wskaźnik uzyskania oferty jest niski): podoficerowie sił zbrojnych; rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby; żołnierze szeregowi; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni; rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni; leśnicy i rybacy; monterzy; rolnicy produkcji towarowej; średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych; ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych.

Opracowanie:
Justyna Podolak
Starszy Inspektor

ŹRÓDŁA:

1. „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Warszawa 2003 rok;
2. Zestawienia statystyczne, którymi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, tj. załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy” stan w końcu 2 oraz 4 kwartału 2014 roku;
3. Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” za okres I i II półrocza 2014 roku;
4. Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” za I i II półrocze 2014 roku;
5. Klasyfikacja Zawodów i Specjalności wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy i zakresu jej stosowania (Dz. U. poz. 1268).
6. Tabele wynikowe przetworzone przez system Syriusz dostępne na stronie www.mz.praca.gov.pl

SPIS TABEL

Tabela 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. podkarpackim, powiecie jarosławskim (rok 2012, 2013, 2014)	6
Tabela 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (czerwiec 2013 i 2014, grudzień 2013 i 2014)	8
Tabela 3 Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec czerwca i grudnia 2014 roku	9
Tabela 4 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	13
Tabela 5 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2012, 2013 i 2014 roku)	16
Tabela 6 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2012, 2013 i 2014 roku)	23
Tabela 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących, a pozostających powyżej 12 miesięcy bez pracy wg wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2014 roku)	25
Tabela 8 Napływ osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów (I i II półrocze 2012, 2013 oraz 2014 roku)	27
Tabela 9 Napływ absolwentów wg wielkich grup zawodów (dane na 2012, 2013 oraz 2014 rok)	32
Tabela 10 Oferty pracy według wielkich grup zawodów w powiecie jarosławskim (dane na 2012, 2013 oraz 2014 rok)	37
Tabela 11 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup zawodów (2014 rok)	43
Tabela 12 Grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie jarosławskim (2014 rok)	44
Tabela 13 Grupy zawodów deficytowych w powiecie jarosławskim (2014 rok)	45
Tabela 14 Grupy zawodów zrównoważonych w powiecie jarosławskim (2014 rok)	46
Tabela 15 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki (2014 rok)	47
Tabela 16 30 zawodów deficytowych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu (2014 rok)	49
Tabela 17 Zawody zrównoważone (2014 rok)	50
Tabela 18 Zawody generujące długotrwale bezrobocie w powiecie jarosławskim (2014 rok)	52
Tabela 19 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (dane na 31.12.2013 i 31.12.2014)	53
Tabela 20 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie jarosławskim w 2014 roku	55
Tabela 21 Ranking zawodów (według kodu dwucyfrowego) ze względu na wysoki wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)	59
Tabela 22 Ranking zawodów (według kodu dwucyfrowego) ze względu na niski wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)	59
Tabela 23 Ranking zawodów (według kodu czterocyfrowego) ze względu na wysoki wskaźnik szansy uzyskania oferty (2014 roku)	60

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. Podkarpackim, powiecie jarosławskim (grudzień 2013 i 2014 rok)	5
Wykres 2 Stopa bezrobocia w 2014 r. w Polsce, województwie podkarpackim, powiecie jarosławskim	7
Wykres 3 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec I i II półrocza 2014 roku	11
Wykres 4 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy (kobiety) na koniec I i II półrocza 2014 roku	11
Wykres 5 Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodów (stan na koniec czerwca i grudnia 2014 roku)	19
Wykres 6 Napływ osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych (dane na 2012, 2013 i 2014 rok)	29
Wykres 7 Napływ absolwentów w wielkich grupach zawodowych (dane na 2012, 2013 i 2014 rok)	34
Wykres 8 Struktura zawodów nadwyżkowych, deficytowych i zrównoważonych w powiecie jarosławskim w 2014 roku	42